

ప్రతి దినము వకటిం వరబడును

Vol. 9! } ఔన్నపట్టణము 1923 వ సం॥ మార్చి నెల 5-వ తేది సోమవారము } No. 280
సంపుటము ౯ } కుండుభినామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస బహుళ తృతీయ 3. } సంచిక ౨౦

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు సిద్ధామృతము, అమృతాంజనము అమృతజ్వరమాదినిగల మాయముగలదే. నలుమందులవలన మోసముగలుగను. చంచభావచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను ప్రసిద్ధి.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మానవృత్తము, చొక్కపు వెండికి, సవరము బంగారుకు వూచీనిచ్చుట

మొదలగు వాటిని గురించి మావద్ద లావాదేవీ చేయుచున్నట్టియూ, మీకు మిత్రులూ, బంధువులూ, తెలిసినట్టి వారి మూలముగా యిదివరలోనే తెలుసుకొనియుండుదురు. ఒకసారి ఒకచేరము మావద్ద చేసిన మత్స్యమును మమ్ములను మరువరని మాదృఢవృత్తము. చొక్కపు సీబు వెండిచే తయారుచేయబడిన గిన్నెలు, కంచములు, తిరుగుచెంబులు, టీసెట్లు, గంధపు గిన్నెలు, పన్నీరుచెంబులు ఇతని పూజసామానులు ఇవి యివి యనగేల మీకు కావలసివచ్చిన తయారుచేసి సిద్ధముగా నుంచబడియున్నది.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ
25, చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

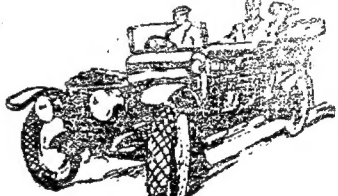
సిద్ధ ముకరధ్వజ

(బ్రహ్మజ్యోతిర్మహర్షి రత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదవేదములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇందు కుడిచేసిన రసము, బంగారము, కస్తూరి, తవ్వకహస్తము మొదలగు విలువగల వస్తువులు చేయబడినవి. పై గ్రంథములోని యోగము ప్రకారము నిర్దుష్టముగా మాత్రే తయారు చేయబడియున్నది. కో. శ్రీకృష్ణాచార్యవీరేశ్వర వరదాచార్య వ్రాసినది. మేధావీలు కాంతివసన కామోద్దీపనముచేత, జుద్ధిని, ఆయుర్వేదమును వృద్ధిచేయును. కీరీరమునకు కాంతినిచ్చును. హేమగ్రాహకులకు కీరీరమును కామోద్దీపనము చేయగలిగియును. అదిమాత్రము, కుయ, శుభిరోగములు, మొదలగు భారతీయకరములను వ్యాధులలో హేమగ్రాహ నుకరముగలదు. ఉపయోగించువిధానము ముందులో ఇవలబడును. మే 25 మార్చి రూ. 8-0-0

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్ వసులైన మూలధనము 1,12,925.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి బి. యె., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపించబడినది.
19 హోన్ రోడ్డు మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.
నిర్దుష్టముగ రయారుచేయబడిన కాశ్మీరవేదములకు పుట్టినిల్లు. క్యాబులగు ఉచితముగా పంపబడును.
మానవృత్తములవలనను, ఇతరు కూడ ఇదేమో స్వరూపము చేయుచుండుట వలనను మోసపోకుము.
ప్రాంతీలు:— (1) 149, హైరోడ్డు తిరువళ్ళీక్కే మద్రాసు, (2) హైరోడ్డు, తిరువతి, (3) 402, టంకశాలవీధి, మద్రాసు. (4) 2, బజారు రోడ్డు, రాయపేట, మద్రాసు.

మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల

రెండుమాసములలో మోటారుబుద్ధి నడుపుటయు, ఏ భాగములు ఏయే కనులు చేయునో మున్నగు విషయముల తెల్లను నేర్పబడును. యితర విషయములకు ప్రాయము:—
మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల.
The Modern Motor Institute 1/22 Broadway, MADRAS.

30 దినములువరకు
మిక్కిలి తగ్గినవెల!
GENTS & LADIES ROLED GOLD RADIUM BRACELET WATCHES.
8 సంవత్సరము గ్యారంటీ.
కోల్డ్ గోల్డ్ రేడియం బ్రేస్ లెట్ వాచ్
క్రొత్తమోస్తరు ఆమెరికా U. S. A. నుంచే వచ్చియున్నది!
ఈ గడియారం మాయముగలది.
సొంత ఆర్డరుపై దృఢమైన లీకరు సామానులతో తయారు చేయబడిన ప్రతి సంవత్సరమీద రేడియం అను ప్రతక పెట్టబడియున్నది. చీకటిలో దీపవద సహాయములేక గంటలు చూడగలిగి. బ్రేస్ లెట్ యను చేతికొలుపు, చిన్నది. పెద్దదిచేయవలయు స్ప్రింగ్ పెట్టబడియున్నది. ప్రతి గడియారమునకు ఛార్జిగా 48 వోల్ట్ల 8 సంవత్సరములు గ్యారంటీ ప్రతిమహోత్సవంబడును. మీయుక్త విలాసము తెలియనట్లు విశేషముగా ప్రాయవలెను. బి. సి. ఛార్జి ప్రత్యేకము 1. రఫ్తండు కోల్డ్ గోల్డ్ రేడియం బ్రేస్ లెట్ ముంతేలి వచ్చియున్నది. రేడియం స్ప్రింగ్ గోలును చేరి రూ. 8-8-0. 2. 4. మూల: డిటా. గోలును చేరి రూ. 9-8-0. 3. 8 మూల డిటా. గోలును చేరి రూ. 10-8-0.
సోల్ ఏజెంటు—సారధి. అండు, కో. తపాలుపెట్ట, నెంబరు 1202, జి. సి. బి. మద్రాసు.

కోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

కీర్తనలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడవలసివచ్చింది.

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ. 1-4-0

507 మాత్రల కస్తూరిమాత్రలు అందరూ వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తరుణమే 6 బుడ్డను పంపుడు.

ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా గుమాస్తా గురువార, గుంటూరుజిల్లా.

507 మాత్రల కస్తూరిమాత్రలు అందరూ వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తరుణమే 6 బుడ్డను పంపుడు.

ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా గుమాస్తా గురువార, గుంటూరుజిల్లా.

507 మాత్రల కస్తూరిమాత్రలు అందరూ వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తరుణమే 6 బుడ్డను పంపుడు.

ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా గుమాస్తా గురువార, గుంటూరుజిల్లా.

507 మాత్రల కస్తూరిమాత్రలు అందరూ వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తరుణమే 6 బుడ్డను పంపుడు.

ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా గుమాస్తా గురువార, గుంటూరుజిల్లా.

507 మాత్రల కస్తూరిమాత్రలు అందరూ వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తరుణమే 6 బుడ్డను పంపుడు.

ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా గుమాస్తా గురువార, గుంటూరుజిల్లా.

507 మాత్రల కస్తూరిమాత్రలు అందరూ వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తరుణమే 6 బుడ్డను పంపుడు.

ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా గుమాస్తా గురువార, గుంటూరుజిల్లా.

507 మాత్రల కస్తూరిమాత్రలు అందరూ వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తరుణమే 6 బుడ్డను పంపుడు.

ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా గుమాస్తా గురువార, గుంటూరుజిల్లా.

507 మాత్రల కస్తూరిమాత్రలు అందరూ వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తరుణమే 6 బుడ్డను పంపుడు.

ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా గుమాస్తా గురువార, గుంటూరుజిల్లా.

507 మాత్రల కస్తూరిమాత్రలు అందరూ వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తరుణమే 6 బుడ్డను పంపుడు.

ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా గుమాస్తా గురువార, గుంటూరుజిల్లా.

507 మాత్రల కస్తూరిమాత్రలు అందరూ వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తరుణమే 6 బుడ్డను పంపుడు.

ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా గుమాస్తా గురువార, గుంటూరుజిల్లా.

507 మాత్రల కస్తూరిమాత్రలు అందరూ వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తరుణమే 6 బుడ్డను పంపుడు.

ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా గుమాస్తా గురువార, గుంటూరుజిల్లా.

507 మాత్రల కస్తూరిమాత్రలు అందరూ వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తరుణమే 6 బుడ్డను పంపుడు.

ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా గుమాస్తా గురువార, గుంటూరుజిల్లా.

507 మాత్రల కస్తూరిమాత్రలు అందరూ వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తరుణమే 6 బుడ్డను పంపుడు.

ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా గుమాస్తా గురువార, గుంటూరుజిల్లా.

507 మాత్రల కస్తూరిమాత్రలు అందరూ వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తరుణమే 6 బుడ్డను పంపుడు.

ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా గుమాస్తా గురువార, గుంటూరుజిల్లా.

507 మాత్రల కస్తూరిమాత్రలు అందరూ వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తరుణమే 6 బుడ్డను పంపుడు.

ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా గుమాస్తా గురువార, గుంటూరుజిల్లా.

507 మాత్రల కస్తూరిమాత్రలు అందరూ వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తరుణమే 6 బుడ్డను పంపుడు.

ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా గుమాస్తా గురువార, గుంటూరుజిల్లా.

507 మాత్రల కస్తూరిమాత్రలు అందరూ వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తరుణమే 6 బుడ్డను పంపుడు.

ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా గుమాస్తా గురువార, గుంటూరుజిల్లా.

507 మాత్రల కస్తూరిమాత్రలు అందరూ వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తరుణమే 6 బుడ్డను పంపుడు.

ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా గుమాస్తా గురువార, గుంటూరుజిల్లా.

కచ్చిరాట్టలు

కొబ్బరికాయ, కొయ్యచేసి గోధుమపిండి, కరివే పక్కుగావినీ ముద్దచేసి రాట్టలతో కలిపి చిల్లచిల్లచేసి కొంత సేపుంచినచో గోధుమరాట్టలవలెనే యుండును. కచ్చిచిల్లచిల్ల చాదాంపప్పుగాని, సారపప్పుగాని, ఈరాట్టలతో వేసుకొని తినవచ్చును. ఖర్జూరపండు ఖర్జూరకాయలు కిసమిస మున్నగు పండ్ల పిండిలోకలిపి యుపయోగింపవచ్చును. బాదాం మొదలగుకప్పులు (వాడెడిఫలము, వీండి, కొబ్బరి, కొయ్య కలిపి వీనికి రాట్టచేసిన యెడల చాలబాగుగనుండును. కానికట్టికొబ్బరికాయ గోధుమపిండిమాత్రము తినుటయెంతకుమారుమంది. ఏలననగ వలసరకములు కలిపినపుడు జీర్ణమున కాటంక మొదవును. గోధుమపిండికి బఠలు కట్టించి ఓటుపిండి కగ్గు లియ్యపునీండి యవధాన్యపునీండి మున్నగు నవి నైకము వాడ నగును. కాని గోధుమపిండియు ఓటుపిండియు మాత్రము మిక్కిలి హితవుగనుండును. రోగులకు ముఖ్యముగా మలబద్ధరోగు లకు గోధుమపిండియే మంచిది.

ప్రకృతివైకల్యము కచ్చిచిల్లచిల్లములు రాట్టలతో వాడవీనిని గూర్చి ప్రకటించియుంటిమి. కాకములను ధాన్యములను కాయ ధాన్యములను సిద్ధముచేయుటను గూర్చియు వానితోచేయుట కనుగున వంటలనుగూర్చియు ఈప్రకటనలతో సహాను తాలిపు లేపోయినను తినుట కింపుగనుండునట్లు కాయచేయునువా యములను గూర్చియు ప్రకటించబడి యుంటిమి. కాని ప్రకృతియొక్క ముఖ్యభిప్రాయమును కచ్చియవరకు ప్రకటించి గూర్చి యింతవరకు నేమియు (వాడలేదు. కావున నికనుండి కచ్చి మాచారమును తయారు చేసికొనడగు పద్ధతులనుగూర్చి ప్రక టించ నెంచితిమి. పండుమాత్రమే తిరియుండగోరువాడు కచ్చి రాట్టలు, కచ్చికాయలు, కచ్చిపప్పులు, కూరలు, పానీయ ములు తయారు చేసికొనడగును. అయినను వీనిని మధ్యమధ్య విందుగా వాడకలయునేగాని ఎల్లపుడును వాడరాదు. కేవలము ఫలములను, చమరగుల పప్పులనుమాత్రమే యుత్తమచారముని (తృప్తి నియమించుచున్నది. (కృతి)

బెంగాలు నాగపూరు రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

ఈ దిగువ తెలుపబడిన ప్రారంభకర్తలకు ఈ ప్రకటనము లేనట్టియు సామానులు ఖరీదలచుటలో కొంతవేలము అవకాశమునందు మార్చి 12 వ తేదీనుండి ప్రతిదినము ఈ యము 8 గంటలకు బహిరంగము వేసి విక్రయించబడును. 50 టన్నుల ఇత్తెలి బోరింగులు, 2 టన్నుల రాగికోకలపబడిన బోరింగులు, 12 టన్నుల కంచు బోరింగులు, 75 టన్నుల బొండు ఉప్పు తునకలు, 700 టన్నుల డబ్బా, వి. తునకలు, 40 టన్నుల సి. వి. గాస్ వంకర తునకలు, 120 టన్నుల టైల తునకలు, 150 టన్నుల స్పిగింగు ఉప్పుతునకలు, 6 టన్నుల అవరార్లు తునకలు, ప్రారంభ తునకలు, ఉపయోగించుటకు తగినట్టి కిరసన్ నూనె డబ్బాలు, ఖాళీ రంగుపీసాలు, ఖాళీ 5 గాలనుల ఇనుప డబ్బాలు, ఇతరమైన తునకలు. ఈ దిగువ తెలుపబడిన వస్తువుల నమనంది కలము జరుగును.

వేలములో కొన్ని సామానులను యేలము నుగించి తేది నుండి 2 మాసములలోగా తీసికొని పోవలెను. లేనిచో సంచ కారముకొండ కట్టినసామ్యు తిరిగి ఇవ్వబడదు. (2) సామానులన్నియు టన్ను 15 రూ. 0-8-0 యొక్క న కంపెనీవారిచే బుడ్డలో భర్తీచేయబడును. (3) కొనినటువంటి సామానుభరలలో 100 కి 25 వంతున తక్షణమే రైల్వే వేలముదారులకడ్డ సంచకారముకొండ చెల్లించి రక్షియను అమ్మకమైననాడే పుచ్చుకొనవలెను. వివరములు తెలియగోరువారు ఈదిగువ సంకేతము చేసిన వారికిగాని లేక ఖరీదలచువారు రైల్వే వేలముదారు, వితి యా (బడద్యవారికి వ్రాసినను బడయగలరు. ఏజెంటుగారి ఉత్తరువునందలి జె. ఏ. సింప్సన్ క్వార్టల్ ఆఫ్ స్టోర్స్ By the order of the agent J. A. Simpson Controller of stores

అందరికీనీ ఉచితము

సిరాజుత్తు లనగానేమి? అంగ భాషలో ఉత్తర

ములు వ్రాయవలెను.

Bharat Sanjivan & Co.,

(No 1) Kanakai U. P.

THE BENGAL COTTON WOOLEN AND

MILL LTD.,

Wanted agents to sell shares of the above company which commenced business in grand style and guarantee 20 per cent dividend in the first year. For Prospectus and particulars please apply to Roy Dutts and Co.

177, CALCUTTA.

100 కి నూరు గుణమైనవి.

హా-హా-య-నే-సా

అను బేషమును నేవించుటచే క్రమము తప్పిబయట చేరుట, బయటచేయవచ్చును కలుగుచోళ్లు మైల అమితముగా పోవుట, మార్పు గడ్డలు మొదలగునవి. పూచీగా మరుగున. గుణమియ్యనివో వైకము వాపనీయబడును.

HANIM ABDUL HAJI,

P. O. Kamtaul,

Burhanpura B. O.

రత్నపురుష లేహ్యం

గుణవ్యాధులవలన, అతిసంభోగమువలన, ఇతర కారణములు వలన, కలిగిన శుక్లవర్ణమును పోసినచి బలముకలగ జేయును ఈ మాలికామహిమ తెలియనివారుండరు. విశేషించి వ్రాయవలసిన సరము లేదు. కే 1-కి రూ 4-4-0 య.

ఈగలేహ్యం: అన్ని కలకు అద్భుత మందు కే 1-కి రూ 1-8-0 య

కోరువారికి కేటాను కచితము.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

100-200 లాభము

స్వరాజ్య సిరాబిల్లు - అన్నిటికంటెను. చాకాయ నవి; అయితే మిక్కిలి శ్రేష్టమైనవి.

ధరలు:—బ్లూ, నలుపు 6 (గ్రాములు రూ 0-14-0 12 గ్రాములు రూ 1-8-0, (86) గ్రాము 4 ఎలుపు 3 (గ్రాము, రూ 1-6 గ్రాము 1-12-0 12 గ్రాము 2-4-0 86 గ్రాము 9-4-0 పోస్టు, ప్యాకింగు ఖర్చులు నేర.

Swaraj Ink Factory,

172/3 (7) Cornwallis street, Calcutta

భారతిస్త్రి మహామండల యాజమాన్యముకొండ

హిందూదేశీయచిత్రకళా

ప్రదర్శనముచిత్ర కళావిక్రయము

1928 సంవత్సర మార్చి నెలలో జరుగును, కేది ఫలము తరు వార తెలుపబడును.) ప్రదర్శనమునకు ముందుసామానులన్నియు ఈదిగువ చిరునామాకు ఫ్రీప్రెస్ నెలఖర్చులోగా పంపవలెను. వివ రములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

Mrs. Rukmini Lakshmiipathi, B. A.

Joint Secy. Bharata stri Maha Mandalam

Post Box No. 360, Madras

హెచ్చరిక

సాధారణ ఆరోగ్యముగల జనులు వారికి బుద్ధికలిగి అధిక జీవాధార్థ్యము కావలయుననినచో,

“ఆ తంక నిగ్రహ”

మూతలే వారికి జీవ సంజీవిక. జీవ పరమ అమృతము—

దీని కల 1 రూపాయి మాత్రమే. త్వరపడుడు.

మ రి యూ

ఏలాటిసంగతులు మీకు కావలయుననిన వ్రాసి 4 ఆఫ్టుడే గమనించెదములేమా ప్రసిద్ధపుస్తకం కామకాస్త్రమునకుగాను వ్రాయుడు. ఈపుస్తకం యివాం. తిసాలు ఖర్చులుకూడ నేరు.

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిండ్.

ఆతంకనిగ్రహ బేషధారయము.

26 బ్రాజ్ఝ, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

బహుశక్తిగలవారికి చునుటల మూర్తి మార్గమునుండి చీమువలె ప్రసించుచుండెడి, తెల్ల కెక్, పచ్చకెక్, కత్తెక్ నీడ మరుకు నాశనము మూత్రము బొట్టు బొట్టు బడుట మాటి మాటికి మూత్రము విసర్జన చేయుట పొత్తికడుపు నరములు తిగిడియుట మూత్రము వచ్చినట్లు అనుమానము గలుగుట యిటువంటి లక్షణములు గల కెక్కోగ సామాన్యములను మొదలంటి, నిగ్గజేయును, మరెవరూ నూతనముగ సంభవించిన కెక్కోగములను! 48 గంటలలోపుగ గుణమును బొందించును. మూత్రనాశము. కత్తితి (అనగా మూత్రపుత్తితి) శుభ్రపరచి నరములకు అధిక బలమును కలగ జేయును. క్రయము బుడ్డి 1-కి రూ. 1-12-0 ప్యాకింగు మరియు పోస్టేజి చార్జీరాలు వేసుగా నివ్వవలయును. మా మందుల కాపితము, కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును ఆయుర్వేదాశ్రమం, నెం. 41 ఆచారప్పకవిధి, మద్రాసు. తంజిల్లడన్:—పండిట్, మదరాసు

దేశభక్త కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు

28 వ తేదీని కడలూరులో నొసంగిన గంభీరోపన్యాసము

కాంగ్రెసు పక్షమున నే నిలుచుదు

స్వరాజ్యనిర్మాణము మన చేతిలోనే యున్నది

దేశభక్తుని నాకస్మికము 27-వ తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు కడలూరు, 17-వ తేదీని వారికి ఘనముగా స్వాగత మొసంగలేనని కాంగ్రెసువారు గొప్ప ఏర్పాటులను చేయుచుండ నుద్వేగము లిట్లు చేయుటచే చాల నప్రకృష్టము జరిగినది. జెయిలువారిచ్చిన బండిలోనే దేశభక్తుడు చెరసాలనుండి తిన్నగా కాంగ్రెసు కార్యాలయమునకు వచ్చువరకును వారినిబడుటల చేసిన విషయమెవ్వరికిని తెలియదు. ఈరీతిగా కడలూరువారు ఘనముగా స్వాగత మిచ్చుటచే చెయ్యలేనని యుద్వేగములు ప్రయత్నించినను దేశభక్తుని గౌరవమునకు తగినరీతిచే పోరులు ఘనముగా స్వాగత మొసంగి యుద్వేగముల కన్నుగడను విఫల మొనరించిరి.

కడలూరులో మాజీభక్తులనుండలి కాంగ్రెసు కార్యాలయమునందే దేశభక్తులకు విడిది ఏర్పరచబడెను. 28 వ తేదీ: జూలముండి కాంగ్రెసు ప్రధానములు దేశభక్తుని సందర్శించిరి. సాయంత్రము చాలయంది. వ్యాయవాదముల వల్ల వారిలో కాజీయస్థితిగూర్చి సంభాషించిరి. సాయంత్రము 6 గంటలకు పూజనీయమగు నీమహానాయకుని ఊరేగింపుతో ప్రైక్రమము వకు గొనబోయిరి. ఆచటమిక్కిలి గొప్పస్వాగతసభ జరిగినది.

బహిరంగ సభ

ఆసభకు ఓ.ఆర్. రఘుపతికాశ్రి గారధ్యక్షత వహించిరి. మొదట జాతీయగీతములను పాడిరి. కాంగ్రెసు కార్యకర్త సన్మానపత్రమును ప్రవీణభాషయందు చదివిదేశభక్తులకు సమర్పించెను.

మహానాయక! మీరొకరిన దేశసేవ ఆగణ్యము. మీరనిత్రామ మిప్పుడు భారత దేశమున ప్రతియింటను నిత్యపాఠశ్వుగ నీకుమై పోయినది. మేము కాంగ్రెసు మహాసభకును గాంధీమహాత్ములకును చాల విధేయులము. తమకును మహానాయకులకం దరికిని కడవముల నర్పించుచున్నామని యందు వివరింపబడెను.

దేశభక్తుని ప్రసంగము

దేశభక్తుడు ఒకటిన్నరగంటలసేపు గంభీరోపన్యాసము వొసంగెను. దానిని వి. రామానుజాచారిగారు అరకమున సభ్యులకు వివరించిరి.

మీరునాకు స్వాగత మొసంగిన స్వాగతమును సమర్పించి నందులకు నేనుమీకు చాలకృతజ్ఞుడను. కినిట్లాకస్మికముగ చెరసాలనుండి వచ్చుటలన మీకేదైన నిబ్బందికలిగిపో నందులకు ప్రభుత్వమువారేబాధ్యులు. వారితనమువారు చేయదలచిన కార్యము నెరవేరదు. వారు చేసినకార్యము భగవంతునికి ప్రీతికరముగాదు. ఇట్టిసాధనములవలనవారు మనయుద్వేగమును నిరోధించకూచెదరు. నన్ను వారెట్లుముందుగనే వదలుటలన నన్నుగ హితునిచేయదలచి రేమో గాని నేనందులకు వారికి వందలములర్పించబాలను. నేను దేశ విషయములను వదలి గుమా రొకవర్సరమైనదిగాన నేనుపుడెట్టి ఆభిప్రాయమును తెలుప బాలనుగాని నేనుచినిన సంగతులనుబట్టి కొన్నివిషయములను నిర్ధారణచేయుకలిగితిని. వీనినిమరల మార్చుకొనకలసి వచ్చునేమో తెలియదు.

గాంధీమహాత్ముడు

ఆసహాయోద్యమము ప్రారంభమైరెండువర్సలములైనది. దానివలన మహాత్ములములు కలిగిన చాలయందినాయకులు చెరసాలల కేసిరి. ఇదిభక్తులముగ నోపులగు దేశములు వేల కొలదిగా నన్నుదూచెరసాలలకు కల్గలేదు. ఈలాభము ఆసహాయోద్యమ ఫలితమే. చెరసాలలకు వెళ్లుటలన గొప్పలాభ మేమియును కలుగదని మీరు తలంపవచ్చును. గాని ప్రజలలో రాజకీయవిశ్వాసమును కలిగించుటకు కారాగృహవాసము చాల ప్రయోజన కరమని నాఅభిప్రాయము. కారాగృహమున కేగిన వారిలో:

ఆ మహాత్మపస్వి - ఆమహా మోగి - భారతవర్ష మహాసన్నిధిమూర్తి - సకలజగజ్జననోపేక్షమాన చరణకమలు డగు సద్గురుమూర్తియగు గాంధీ మహాత్ముని గూర్చి మీకు నేనుతెలుప బనిలేదు. మహామహానాయకుడు దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లిన దాదిగా నవటి భారతీయులకొరకుతనసర్వస్వమును సర్వోత్తమ భారపోసెను. అచట మనదేశీయులుచాలఅయర్పాదలకుపాలగుచున్నారని గ్రహించగ నేలచట నున్నదనిధ్యాయవాదిగా నుండి నధికమగు ధనమునా ద్ధిచుచుండినగాంధీమహాత్ముడుస్వామ్యవాదినివృత్తిదలిపేసెను.

తన యావదాస్థిని ధనమును దేశసేవ కర్పించెను. ఇప్పుడాయన నిర్దుడుగా నున్నాడు. ఇది నాది యని ఆయన చెప్పకొన దగిన జీవితము నిపు డాయనకు లేదు. అట్టి మహనీయుని కన్నటి భరతమాత గర్భమున నే మనము కూడ జనించితిమి. భరతమాత పుత్రతత్వములందు గాంధీ మహాత్ముడ నర్హునిరాజమై విరాజిల్లుచున్నాడు. గాంధీమహాత్మునికి నరు కాల్వలమై మనము మనగలుగుట మనపూర్వపుణ్య ఫలముగాన నామహాత్ముని సదుపదేశములను మన మనుష్ఠింపవలెను. ఈ ఉప దేశములు దేశీయుల మనసములందు బాగుగా నెలకొనకపోవుటయే మహాత్మున కత్యధిక సంతాప కారణమైనది. ఆదేశోద్ధారకుని పట్టుమనకు నిష్కల్మషమును కృతజ్ఞతకలదేని మనమాకిని ఆదేశములను కొనసాగించవలెను. అట్లుమనము చేయుటమహాత్మునికోక యువకారమకలంఠము అనిపేము. మహాత్మున కెవ్వరు గాని చేయకలసిన ఉ. కార మేదియును లేదు. మనదేశమునకు గౌరవమును సమమాన్యమును భావిసంతతివారికి మేలు కలిగించుటను మనకు విభాగ్యత కలుగుటను మన మట్లు దేశసేవ నొసరింపవలెను. ప్రస్తుతము పరిపాలకులుగా నున్నవారు కేవలము ఆ విభుజ నున్న కాలమునందే మార్గ కర్మమునకు మహారాజు భరతఖండమును పరిపాలించెను. ఆతేట అన్నిమతములవారిని రావించి మహాసభను జరిపి శ్రీ గౌతమబుద్ధదేవుని ధర్మములనుగూర్చి చర్చపాగించెను.

ఆసభకు వెళ్లుటమేములవారు. తచ్చి చర్చించి బుద్ధదేవుని ధర్మములు సువచనములని ఆగరించిరి. ఆ కాలమున నే మరెయొక హిందూసనాతన ధర్మములంబు డగు మహారాజు గూడ రాజ్యమేలుచుండెను. ఆతడు స్వధర్మముల ననుష్ఠించుచు బుద్ధదేవుని స్మరముగైరి గూడ పూజించుచుండెను. వారియతములు భిన్నములైనను వారి కెట్టి విరోధములేదు. సమానము పూర్తిగా నుండెను. దేశాదాయమునుండి రాజకీయవ్యయములు పోయి మిగిలిన ధనమునంతను రాజు స్వయముగ ధరించు రత్నాభరణములను గూడ ధనాగారమున భద్రపరచుచు ఆధనమున నగలను రాజు విద్యాంకుల కొనంగుంచుండెను. విద్యాకాలము ముగ్గురు ప్రజాసంస్థలకు గూడ రాజు ధన మొసంగుచుండెను. ధన మంత విస్తారముగ నిలువయుండుటచే దానిని పుచ్చివెట్టుటకు ముప్పుదినములవరకును పట్టుచుండెడిది. ఈ విదేశ ప్రభువులు మృగప్రాయులై ఆటవికులై యున్నపుడు మనభరతఖండము లతులైత్వ వ్యయతో కులమాగుచుండెను. ఇప్పుడు మనము స్వరాజ్యమును కోగగా మీరందుల కర్మలుగారిని వారు తెలుపుచున్నారు. ఈ ఆచరణ మన కెప్పటినుండి కలిగినది? అందుల కేదైన తిప్పి నర్థము కలదేని అయ్యది మనదేశమున నీచిటిపు ప్రభుత్వము ప్రారంభమైన తిథియేయై యుండవలెను. మేము పరిశీలించి ఆర్యత కలిగిన దని తోచినపుడు మీకు స్వరాజ్య మిచ్చెదమని వారు తెలిపెదరు. కాని యీస్వామ్యాధిపతి కేవల ముపాక్షితుడు. తన ఆభియోగమునకు తానే స్వామ్యైక్రయగుచున్నాడు. మిత్రులారా! యిందెట్టి యీవియును లేదు. స్వరాజ్యము మనకు జన్మహక్కుని మన మడుగుచున్నాముగాని దేహి యని ప్రార్థించుట లేదు. ప్రార్థనలు, విజ్ఞప్తులు జరిపెడు కాము గలిగించింది. కాన స్వరాజ్యప్రాప్తనము మనచేతియందే యున్నది.

అసహాయోద్యమమువలన కలిగిన లాభములు

ఇంతకును మనదేశమును పరిపాలించునది బ్రిటిషులే గాని ఆల్ఫ్రెడ్ ఇస్టాటులగు నీవి దేశీయులుకాదు. ఏ ప్రభుత్వకార్యా లయము కైన పోయిచూడడు. మండలమున కొకరిద్దం లేవు తక్కిన వారందరును మనదేశీయులే. ఈదేశమునందలి ప్రస్తుత పరిస్థితులకు కొంతవరకు దేశీయులే బాధ్యులు. కాంగ్రెసు మహాసభవారి ఆజ్ఞాపాతము దేశీయులందరును పనిచేసినచో యిప్పుడు ప్రభుత్వమునకు సహాయము చేయుచున్న వారుగూడ విరమించి నచో వారి ప్రభుత్వములులే ప్రంభించుట నిశ్చయము. అసహాయోద్యమము ఆకారంకమును కలిగించెనని కొందరుచురు. సంగతులను నిదానముగా పరిశీలించినచో ఆకారంకమే లేదనియు అత్యధిక మగు లాభమే కలిగినదనియు స్పష్టమగును. 37 ఏడ్ల క్రితము కాంగ్రెసు మహాసభ ఏర్పరచబడెను. 38 కాంగ్రెసు మహాసభలు చేయబాకపోయిన కార్యమును రెండు ఏండ్లలో అసహాయోద్యమము నెరవేర్చుకలిగెను. ఉద్యమము పామరజనులలో కూడ

పూర్తిగా వ్యాపించినది. రాజకీయములోకను ప్రతికల్పయం దును గూడ వ్యాపించినది. ఇది ఆసహాయోద్యమమువలన కలిగిన మహత్తమమగు ఫలితము. మహాత్ముని సందేశము ధిల్లికిని పల్లెమునుగూడవ్యాపించ జేచబడెను. స్వరాజ్య కల్పము వాడుకమాట యెపోయెను. గాంధీ మహాత్ముడు త్రింశత్కోటి భారతీయులకును మనమపూజ్యుడయ్యెను. గాంధీమహాత్ముడు లోలికత్సరమున తిలకస్వరాజ్య నిధికి కొటిరూపాయలు సమకూర్చెను. వెనుకటికల్పములమీద నే మన మాందోళనము చేయుచున్నచో అంత మొత్తము నెన్ని కతాబడులుకైన సమకూర్చుటలము. అసహాయోద్యమము వలన నే యిట్టి అద్భుత కార్యములు జరిగెను. ప్రజలలో నిట్టి అద్భుత విశ్వాసము కలుగుట వలన ప్రభుత్వమునం దును మార్పులొగినది. అసహాయోద్యమము వ్యతిరేకించినది. దానిని సమాధిచేసి ఆగ్నేరికర్షణకొక చిత్రిఫలమును నెలకొల్పు కలెననిదే ప్రభుత్వమువారు చెప్పెదరు. ఈమధుమ నాపుగారు చెరసాలకు వచ్చినపుడు చెరసాలలో నేగాని దేశమునందసహాయ వాదులెవ్వరు లేనేలేరని చెప్పిరిని తెలిసినది ఇది నిజమేనా? (సభలో కాదు, కాదను కేలు). ఉద్వేగము తీరితిగా చెప్పుమందు. వారొకరితిగా కప్పి ముఱుకరితిగా చేయుచుందురు. ఒకరితిగా గ్రంథములలో వాని యింకొకరితిగా ననుష్ఠాన మొనరించెదరు. మనలో కొందరు పూర్తిగా ప్రభుత్వస్వామ్యోపాతులై యుండుటచే వారు స్వల్పత్రాలోచన కళ వులై యున్నారు. ఇదియే దాస్యవృత్తి. నే కేవలత్రిగాని నిరసించుట లేదు. కాని దేశమునందు కొందరిట్టి దాస్యవృత్తి కలదనుట నిశ్చయముగాక దానిని మనము ప్రాంతంబు కప్పదు. అంగవిద్య నధ్యసించినవారే అసహాయోద్యమమున చేరుటకు జంతువుందురు. నేనుగూడ నట్టివాడనీ. నేను అసహాయోద్యమ సిద్ధాంతమునంగీకరించితిని గాని అది అనుష్ఠానసాధ్యము కాదని సంతయుచితిని. కాని దేశీయమహాసభవారు త్రవ్వనొసంగిన పిమ్మట వారియూ తినితలవాల్పుటయే నావిధిగాని దానిని కంకించుటకు నాకధికారములేదని నేను నిశ్చయించితిని. కాంగ్రెసు మహాసభ మనదేశమునకు మాతృసభ. ఉత్తమోత్తమ ప్రజాసంస్థ అది యొక్కటియే. దాదాభాయి నారోజీ, గోల్లె, బదరుత్తీను త్యాగీ, లోకమాన్యతిలకు, ప్రభుత్వలకు మహానీయులు. తమ సర్వస్వమును దారవోసి ఆ మహాసభను నెలకొల్పిరి. అట్టిమహాసభవారు చేసిన తీర్మానములను మనము తృణికరింపవచ్చునా? వానిని నిరసించుట ధర్మ మగునా? భారతసామ్రాజ్యమునకు ప్రధానప్రజాపరిషదము కాంగ్రెసు మహాసభయేగదా? అట్టిమహాసభ వారి తీర్మానములనే మనము తృణికరించినచో మన మీ దేశమునందుండుటయే అనుచితము. మహానాయకులను నేనునిరసించుటలేదు గాని మనము ఏకీభవించిన మార్గలుగుదుము. లేనిచో హతమయ్యెదమని మాత్రము నేను విన్నవించెదను.

చిత్రించిన దానుగారు దేశవిభాగ్యత కలకార. వెలద 20-30 వేల రూపాయలను గడించుచుండిరి. అసహాయోద్యమము కొరకు తనవృత్తి వదలివేసిరి. అట్టి స్వార్థత్యాగియును దేశభక్తుడ నాలాచితముగ పనిచేసెనని చెప్పుట సాహసమేయగును. ఇట్టి ధర్మములేవన్న పరియొక యుద్దేశమే దానుగాక లేదు. గాని గొప్పవారిగూడ పోకప్పుడు పోకబాటు కలుగుచుండును. ఏఏములైన నేమి కాంగ్రెసు మహాసభవారి అసతని దానుగారు కిసాసహాయ వలసినదనియే నాఅభిప్రాయము.

శాసనసభలు

కానకసభలకు వెళ్లి అసహాయోద్యమము మొదలించి ప్రభుత్వము సాగవంద చేయవలెనని దానుగారు తెలిపిరి. వారి అధ్యక్షకార్యములను సమస్త భాగ్యము వారింకను కలుగలేదు. ఒకటిరెండు కోజులలోనే దానిని చదివెదను గాన నాది వయమున నేనిట్టిదేనియును తెలుపకు గాని కాంగ్రెసు మహాసభవారి తీర్మానమును దానుగారు వ్యతిరేకించుట గండి లాదర్మముగాదని మాత్రము తెలిపెదను. అద్భుతాచరణము దానుగా మ దేశీయులకు మావలసినది మాత్ర మిట్టి అధికారముగాదు. ఇంత వరకును కానకసభల ఒపామ్మంబునుగూర్చియే మనముబోధించితిమి. అంగ్రహవృత్తియనందెయే ప్రధానము. మహాసభవారిబోధించెదను. క్రిందటియన్ని కలస చాలయంది ఒకట్టు లిట్లని వ్యలేదు. చాల ఒట్టుపెట్టులు భాగీగా నుండుండెను. ప్రజాసంస్థల బోధించి మరలసేపును భిన్నముగ నెలువబోధించెనని. ఇందులకునిశ్చయి తెలుపుటయు యింకొకట సలదనుటయు అనిపిచో ప్రజలకు నాయకులవై విశ్వాసము లొలగిపోవును. చెరసాలలకు

రాతి కి-లెరు గాంధీకి జయ దేశభక్త వేంకటప్పయ్య
జయ నమో జయ జయ భవనాల మిన్న ముట్టుచుండ నభ
జ గీతపతి (స్వం)

మిమ్ములు గా నాపుగాలిటు చెప్పిరి:—ఏమన్ని జల్లాపరి
పాలకము గురించి కొందరు అత్యేసింది. చట్టము ననుసరించి
ఈజిప్తా ప్రత్యేకముగ పరిపాలించ బడుచున్న దనియు ద్వంద్వప్ర
భుత్వ విధానమునందు ఈజిప్తా పరిపాలనము శ్రేష్ఠలయినన
చట్టమును గవరించవలయునని సభ్యులు తెలిసికొనవలెను. ఏమన్ని
జిల్లాలను అభివృద్ధికి తెచ్చుటకు ఒకవిధానము తయారు చేయ
బడినది. గాని ధనము లేనందున ఈ ప్రయత్నములను నిలబడవలసి
వచ్చెను. అటవీకాభా పరిపాలనమును ఒక తనికాచలం శైలిగా
తీర్చుముగ విమర్శించివారు. కాబట్టి న్యూఢ్యోగుల సంఖ్య అధి
కముగ నున్నదని వారు చెప్పిరి. ఇండియా ఆఫీసువారు రెండు
పంకత్సరముల క్రితము ఈ న్యూఢ్యోగుల నందరిని నియమించియు
వారు. వీరిని తీసివేయుట నులభ సాధ్యము కాదు. ఈకాభ
జన్మముకలుగుచున్నదని వీరు చెప్పి వారు. ఈకాభుల
ఎందులకు లాభముండవలయునో
తెలియజేస్తుంది. ప్రజలకు ఉత్తకోత్తర లాభముగలుగుటకు అటవీ
కాభ ఏర్పరచబడినది. సమవులమేత, నీటిపారుదల సౌకర్య
ములు ఈకాభవలన ఏర్పడుచున్నవి. కావున లాభము లేదని
వివృతము యుక్తము కాదు. అటవీసంపదలను తగు విధమున వృద్ధి
పెండ్లవలయునని ఇంచితేవు విచారణ సంఘమువారు సలహాఇచ్చి
వారు. ఈవిషయమై సభ్యుల సలహాను మనమునందుంచుకొని
అటవీపరిపాలనమునకు సంబంధించిన అన్ని విషయములను పరి
శీలించెదను. మలబారు విషయమై కొంత చెప్పి ముగించెదను.
నామలింగా రెడ్డిగారు పోలీసుభటులవై గావించిన విమర్శనలకు
నామనుగారు తల విధమున ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. థామసు
గారు చెప్పినవాక్యముల నన్నిటిని నేను బలపరచుచున్నాను. మల
బారువిజ్ఞాన సందర్భమున పోలీసువారు ఇతర ప్రభుత్వోద్యోగులు
పక్షం నీయుముగ పనిచేసిరిని ప్రభుత్వమువారి పక్షమున ప్రక
టించుటకు ఈ అవకాశము నాకు ఏర్పడినదని సంతసించుచు
న్నాను. అందమాన దీవులకు పంకబడిన మాపిలాల యొక్క
సభ్యులను కూడ వారికోరిక ననుసరించి అచ్చటికే పంపుటకు

పిమ్మట గా॥ రెడ్డి వాయుడు గారిట్లు చెప్పిరి:—మరలకు
జు తక్కువ జీతములను అంగీకరించుటకు నిరాకరించుచుండిరి.
ఇదియొక కన్నాగమని మరి కొందరు చెప్పిరి. ఎన్నికలు జరుగ
కున్న వనియూ అందులకు మరలెటు ఈ కన్నాగమాను వన్ని
వనియూ డాక్టరు యొ, రామా రావు గారు చెప్పిరి.

గాంధీమహాత్ముని శిక్షదిన వార్షికోత్సవము

1923 మార్చి నెల 18 వ తేదీ ఆదివారము భారతకాంగ్రెసు కార్యదర్శి బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదుగారి ప్రకటనము

దేశమునందలి కాంగ్రెసుసంఘములవారు రందరును మార్చి నెల 18 వ తేదీని వార్షికోత్సవమును జయప్రదముగ జరుపవలెను. జాతీయోద్వేగమునుపట్ల సానుభూతి కలవారందరునుగూడ సహకారములై యీ యుత్సవమును జయప్రదముగ కొనసాగింతురని ఆసించెదను.

దేశమునందంతటను శాంతిలోగూడిన హాటాలు జరుపవలెను

ఇట్లుములేనివారి నెవ్వరిని నిష్పంధింపగూడదు

దేశమునం దేయెడనుగూడ, నెట్టి ద్వారజ్యమును జరుగగూడదు

అట్టి ద్వారజ్యములవలన ఉత్పవవితరకు భంగము కలుగును

సభ్యులను చేర్చుటకును ఖద్దరుబట్టల నమ్ముటకు, తిలకుస్వరాజ్యనిధికి ధనము చేర్చుటకును, వలంటీరులను చేర్చుటకును ఏర్పాటులను చేయవలెను

స్వరాజ్యసమరమును గాఢదీక్షతో కొనసాగింపవలె నను తీర్మానమును ఆనాడు జరుగు బహిరంగ సభలలో నామోదింపవలెను

జగదేశపూజ్య డాక్టర్ గాంధీమహాత్ముని శిక్షదిన వార్షికోత్సవమును మహావైభవముతో జరుపుట ముఖ్యతమ మని యితర రాజకీయకక్షలవారెవరైనా గ్రహించి కాంగ్రెసుసంఘములకు ధృఢపరచెను.

ఏప్రిలు 30 వ తేదీవరకు శాసనసభలనుగూర్చిన వివాదము నిలిపివేయబడెను గాన నీ ప్రశాంత సమయమున ఎల్లవారి సహకారసహాయమును పూర్తిగా నుపయోగించుకొనవలెను.

కావ్యూరు-1923 మార్చి 3-బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదు భారతకాంగ్రెసు కార్యదర్శి

బాబు శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారు

కాశీనగరమునం దుపన్యసించుట

ఈనెల 18 తేదీరాత్రి కాశీనగరమున బాబు శ్యామసుందర అభ్యుత్థరేంద్ర గొప్పజహిరంగసభ జరిగెను.

హిందూమహమ్మదీయమైత్రి లేని స్వరాజ్యము శూన్యత్వమంటిది. ప్రతిగామమునను కాంగ్రెసు పంచాయితీల నేర్పరచి ప్రభుత్వమునకు ప్రతిగా స్వరాజ్యప్రభుత్వము నేర్పరచవలెనని మాత్రముజామాలీగారు నడిపిరి.

నేను చెబునాలో నన్ను ప్రభు ఒకసంగతి తడవుగా వినుచుంటిని. "గాంధీమహాత్ముని తక్కిననాయకుల నంతటిని చెబునాలల కంటె. అసహాయోద్వేగము మంతరించుచున్నదనిచెప్పి" వారెప్పుడును చెప్పుచుండెడివారు. మనము నాయకుల మిత్రనే ఎల్లప్పుడు సాధారణజాతికి మన మట్లాధారపడుట వలననే ఉద్వేగము నడంచుటకు ప్రభుత్వమువారు నాయకులను కారాగృహములకు పంపుచున్నారు. బాబు అరవిందభూషణగారు లెట్టి నట్లు స్వరాజ్యకాంక్ష ప్రతిభారతీయుని హృదయమునను తీక్షణము కావలెను. అప్పుడు స్వరాజ్యము తక్షణమే లభించును. గాంధీమహాత్ముడు భరతభూమిని నాటిన అసహాయోద్వేగము సాంగ్రామికప్రధాన మగు జర్మనీయుడు గూడ మొలకెత్తిరి. స్వరాజ్యసమరములను నిరంతరమును కొనసాగింపుదని శక్రచక్ర గారు నడిపిరి.

జతీయబందరు కాంగ్రెసుసభ్యులుగా చేరవలెను. ఖద్దరు కట్టవలెను. నూలు వడకవలెను. వలంటీరుగా చేరవలెను. తిలకునిధికి ధనమొసగవలెను. అప్పుడు పాపలా యక్షిణీ మహిమ వెల్లడియగును. మిరట్లు వేయనివో అసహాయోద్వేగము నెగ్గుదు. ఇప్పుడు గొప్పమైము క్రమిస్తుంది. ఈమైము మరణమునంటిదేగాని యీదికెప్పుడైన నది అవ్యక్త ప్రయోగమువలె నీపాలోపాయదేశముండి దేశమును కాపాడును మార్చి నెల 18 వ తేదీ గాంధీ శిక్షదిన వార్షిక మహాపర్వదినము. నాటితో నీదీర్ఘనిద్ర పూర్తిగా తొలగవలెను. ప్రభాభోత్సవము నానాడు దేశము లందరును జరుపవలెనని శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచారి గారు నడిపిరి. ఆచార్యులగారిని కరతాశ్శకులతో సభ్యులు గౌరవించిరి. ఆచార్యులగారి యువశ్యాసమును తేవవాడు గాంధీగారు హిందీలో సభ్యుల తెలిగించిరి. రాజేంద్ర ప్రసాదుగారుగూడ మాటలాడిరి. సి. వి. వైద్య, పురజాత్రుల దాసు టాండనుగార్లు గూడ నుపన్యసించిరి.

నుంగంబాకం శృశానవాటిక:— గంబాద

లో ప్రస్తుతముందు శృశానవాటికను ఆచుటనుండి మార్చవచ్చు నా కూడదా యని యభిప్రాయము తెలుపుటకై నిన్నయునయము నంగంబాకం కార్పిరేవను మాదల్ నూలునును చేటు చేయరు సభయొకటి జరిగెను. పచ్చయప్ప కళాశాల ప్రాధాన రగు పి. ము. హృద్యంగారు ఆగ్రాసనాధి పత్యము వహించిరి. దీనిజను కార్పిరంగు పి. రంగనాథం గారును కార్పిరేవను ఆరోగ్యకాఖాధి కారియగు కే. రాఘవేంద్రరావు గారును ఆసభకు హాజరైరి. ప్రస్తుతము ప్రదేశముయట్లు గోడలను గట్టి దాని నే యుపయోగించుచుండుట యుక్తమమని అభ్యుత్థరేంద్రుడు రంగనాథంకెట్టిగారును చెప్పిరి. నగరవ్యాప్తిగాచన నాచరణలోనికి వచ్చువరకు శృశానవాటికను మార్పు ఆలోచనలను నిలుపవలెనను తీర్మానము గావించుటచేసెను.

మహమ్మదీయ కళాశాల:— చుదరాసునుమాన్య

దీయ కళాశాల సాంఘికీక వ్యామును క్రితము గత కళాశాలము సాయంతాలము కళాశాల యవరణమునందు జరిగెను. గా. పానుగల్లు రాజుగారు గ్రామసాధి పత్యమువహించి బహుమతుల నొసంగిరి. పానుగల్లురాజుగారుకళాశాలను ప్రశంసించుచు నిట్లు చెప్పిరి. కళాశాలను పానుగల్లురాజుగారికి 35 సంవత్సరములనుండి తెలిసియండెను కళాశాలయందు చదువుచున్న విద్యార్థులును, ఆయునకు పరిచయములు కొందరుండెరి. దేశమునందు విద్యుత్తలనయా వశ్యకతగానురాను హెచ్చుచున్నది. విద్యార్థులెవరును ప్రతిక్రమ చేసిప్రభుత్వమునందు ఉన్నతోద్వేగములను సంపాదించునప్పుడు వైద్యకాఖాదు నుమాన్యదీయుల సంఖ్య తక్కువగు నున్నది. మహమ్మదీయ విద్యార్థులెక్కువగు రాబట్టుటకు మెడకల్నూర్ కల్లా ప్రవృత్తి తేతనముల నిచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారు సిద్ధముగ నుండినను తగినంత మంది వచ్చుటలేదని పానుగల్లురాజుగారు చెప్పిరి.

మహమ్మదు ఉస్మాను సాహెబుగారు మంత్రిగారు మహమ్మదీయుల డేరుమును ఆభివృద్ధిని ఆరయుటండి నూరులకు కొనియాడిరి.

మోటారుబండ్ల సిస్టమై ఖంపనము

బొంబాయి, మార్చి 4:— మోటారు స్వంతజాతుల సంఘమువారు నేడు సమావేశమై, భారతప్రభుత్వమువారు యీ సంవత్సరము గూడ మోటారుబండ్ల దిగుబడులపై పన్ను తగ్గింపని తెలిసి, తమ యసమ్మతిని తెలుపుచు నొక తీర్మానము గావించిరి.

ఇందులకు దీర్ఘముగ ప్రత్యుత్తర మిచ్చునక్కరలేదు. మేము మా పక్షపు బలమి ననుసరించియు, కానన సభయందు మేముజేసినవి అనుసరించి యు, నియోజక వర్గము వారిని ఎదుర్కొను విషయమై భయపడనక్కరలేదు. ఇట్టిపన్నాగముల నకలంబింప నక్కరలేదని విమర్శనము లొనర్చిన గౌరవప్రభులు తెలిసికొనవలయును. ఇంక నాతో సంబంధించిన కాఖా విషయమై కొంతచెప్పెదను. వ్యవసాయకాఖా వృద్ధిచెందుట లేదనియు దీనివలన ప్రజలకెట్టిభాదము కలుగుట లేదనియు కొందరు చెప్పినారు. కాఖాయంతలి ఉద్యోగులసంఖ్య స్వల్పము. ఇంకను ఎక్కువమంది ఉద్యోగులను ఇంకను లాభకరమగు విధమున పనిచేయవచ్చును. మేమెన్నియో పరిశోధనము లొనర్చుచున్నాము. పంటలు అధికముగ పండుటకును మంచిపంటలు పండుటకును తగు సౌకర్యములను కలుగజేయ ఈకాఖా ప్రయత్నించుచున్నది. ఈకాఖావారు తయారు చేయు ఎరువు విత్తనము లుపయోగించుచున్నవారికి ఈకాఖావలని లాభములు తెలియను. కొంతయుతూరు కళాకాల విద్య విద్యాలయమునకు చేర్చబడినది. మలబారునందు ఆనకాపత్తి యందు రెండు క్యరసాయపాతశాలలు స్థాపించబడినవి. ఈకాఖాకు న్యాయమగు ధనమువలన రైతులకెన్నియో కట్టు లాభము కలుగుచున్నది. పరిశ్రమకాఖా క్రమముగ వృద్ధిచెందుచున్నదనియు, సహకారకాఖావలన గొప్పలాభములు కలుగుచున్నవనియు మంత్రిగారు తెలిపిరి. ఖర్చులు తగ్గింపవలయునను ఉద్దేశముతో ఉన్నతోద్వేగముల కొన్నిటిని భారీగ నుంచుటచే బడ్జెటుమొత్తమునందు కొంతసాము క్యయము కాలేదని మంత్రిగారు చెప్పిరి.

గా. పానుగల్లు రాజుగారు

గా. పానుగల్లు రాజుగారు ఇట్లు చెప్పిరి. లోకలు బోర్డులకు గ్రాంటు ఇచ్చుటకు 17 లక్షలు ప్రత్యేకించినందులకు ఆర్థికసభ్యులకు నందనము లర్పించుచున్నాను. వైద్యకాఖాయందు ఉన్నతోద్వేగము ఇంగ్లాండునుండి వచ్చుటచే రాష్ట్రీయోద్వేగము ఉన్నతస్థితికి వచ్చుటకు వీలులేకున్నది. ఇది ఆక్రమముగ నన్నది కాని ఈ పద్ధతిని మార్చుట నాకు అధికారము లేదు.

పిచ్చుట ప్రధానమంత్రిగారు ఆరోగ్య సంరక్షణ విషయమై ప్రభుత్వమువారు గావించుచున్న ప్రయత్నములకు పరిచిరి. శ్రీలక్ష్మ వేలూరునందు ఒకవైద్య పాఠశాల యున్నదనియు, త్వరలో చెప్పపురయందొక పాఠశాల స్థాపించబడుననియు, విశాఖపట్నము నందొక వైద్యకళాశాల గుంటూరులో ఒకవైద్యపాఠశాల స్థాపించు విషయమై ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించు చున్నారనియు చెప్పిరి. కృష్ణానగరముకు మరొక వైద్యశాల స్థాపించబడుననియు మొత్తముమీద ఈకాఖాయందు 6 లక్షలు క్యయము తగ్గింపబడెననియు మంత్రిగారు చెప్పి తమ ఉపన్యాసమును ముగించిరి.

గా. సర్ హబిబుల్లాగారు

పూర్వోక్తము చేతను తనకు సంబంధించిన కాఖా విషయమై ఎవ్వరును విమర్శించనందునకు తాను అధికముగ ప్రత్యుత్తరమివ్వదలచు కొనలేదని సర్ హబిబుల్లాగారు చెప్పిరి. అన్ని కాఖలు రెనిన్యా దీపార్థమెట్లుచే ఆధాంపర్యుడవలసినప్పుడుచే ఈకాఖా ఖర్చులంత అధికముగ నున్నవనియు సాధ్యమైనంతవరకు ఖర్చులను తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారని రెనిన్యా మెంబరు చెప్పెను.

అప్పటికి 6-15 గంటలయ్యెను. సభయందు 20 మంది సభ్యులుమాత్రమే నిలిచియుండిరి. తాను దీర్ఘోపన్యాస మివ్వవలయు, సంపూర్ణోపన్యాసమును వార్తాత్రికులకు ముప్పదననియు, చెప్పి ముఖ్యురగు విషయముల గురించి 20 నిమిషములు చెప్పెను. ఆర్థికసభ్యుని ఉపన్యాసము తేవడిదనియు ప్రకటించబడును. 6-45 గంటలకు సభ అంతమొందెను. పురల 12 వ తేదీని సోమవారము 11 గంటలకు సభ సమావేశమగును.

శ్రీలక్ష్మ హక్కులు

భర్త నిష్పంధముచే భార్య తప్తచేసినను సిద్ధాంతము నెత్తివేయవలెనని ప్రభువుల సభలో చట్టము ప్రవేశపెట్టుచున్నది. శ్రీలక్ష్మ పిల్లు నిచ్చు ఆకారము నిచ్చినంత మాత్రాన శ్రీలక్ష్మభాగ్య మారలేదనియు 1100 సంవత్సరములనుండినప్పుడు ఆచారమును తప్పించుటకు వీలులేదనియు బక్కాస్థరు ప్రభుత్వవ్యక్తి కరించెను. అందుచే ఆధ్యాంతుము మార్పుటకు వీలులేదని, దోషినియునులలో ఇట్టి సిద్ధాంతము లేదని తెలియుచున్నది.

కాంగ్రెసు ప్రచారము

చెన్నపురి మండల ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘము

శ్రీయుతులు రాంజీ కల్యాణజీ, రంగయ్యనాయకులు,
ప్రకాశం, నాగేశ్వరరావు, రామదాసుగారు వన్యసింఘులు.

నిన్న సాయంత్రము పరమపంథులకు భక్త్యులలో శ్రీయుని రాంజీ కల్యాణజీగారి యభ్యుత్థిత బహిరంగభరితము. చెన్నపురి మండల ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘమునా రీతిభవేర్పాటుజేసిరి. శ్రీయుతులు నాగేశ్వరరావు, ప్రకాశం, రామదాసు, లక్ష్మీనారాయణకామ్రెడ్డి, రంగయ్యనాయకుగారు మున్నగు ప్రముఖులు గభకేరించిరి. ఉపన్యాసములు చాలవరకు హిందీగుజరాతీ భాషలయందు జరిగెను. ప్రారంభప్రార్థనలతో కాంగ్రెసును ప్రారంభింపయ్యెను.

అభ్యుత్థుని ప్రసంగము

అభ్యుత్థుడు కల్యాణజీగారు శుభరాతీభావ యందు వన్యసింఘిరి

భారతీయ కాంగ్రెసు ఏర్పడిన విధానము ప్రకారము స్వరాజ్యమును పొందెను. దేశీయులకు ప్రధానమగ్య ప్రభుత్వము వారికి గూడ యిట్టి యాశయము గలదు. ప్రస్తుతము భారతీయులు స్వపరిపాలనమున కర్హులుగలరని వారి యభిప్రాయము. దేశీయులు స్వవిధముల స్వపరిపాలనము కర్హులని మహాసభ వారి యభిప్రాయము. ఈవిషయమున గత దినములను గమనించి కాంగ్రెసును బహుగిన యాభిప్రాయ ప్రకారము ప్రవర్తించుట దేశీయుల ముఖ్యకర్తవ్యము. అట్టిదనిచి అచిరకాలమున స్వరాజ్యమును బహుయుటకు మనము ప్రయత్నింపవలెనని అభ్యుత్థుడు వాదించెను. (హర్షభవము)

రంగయ్యనాయకుగారు

వీరు హిందీభాషలో ముచ్చటించిరి: గాంధీ మహాత్ముని ఓట్ల భక్తిగల మీరు తిలకింపికి ధన్యులమనెను. వలంటి యరులుగ చేరినారెను. అసహాయోద్యమము ప్రారంభమైన దివ్యుడు దేశీయులమహాభజనసామ్యమునకు సంబంధించిన సంస్థమైనది. అదియిప్పుడు కేవలము విద్యార్థుల సంస్థగాదనినది కాంగ్రెసు మహాసభ పూర్వవృత్తాంతమును వివరించిరి.

ప్రకాశం గారు

ప్రకాశం గారు ఆంగ్లమున నువన్యసింఘిరి:— అజననవాన్యమును వాక్యమునకు వాక్యము హిందీ భాషలో వేరొకరు అనువదించిరి.

నేను హిందీయం దువన్యసింఘిరిచాలనందులకు చింతిలు యున్నాను. ఇది కాంగ్రెసునిర్వహణమునకు సంబంధించిన సభగాని దీర్ఘవ్యాసము లనవలయును. గయ మహాసభ నిర్ణయించిన ప్రకారము మనము ఇరవదయైదులకుల మాప్రభువులను వనాలు చేయవలసియున్నది. నిర్మాణ కా ర్యక్రమమును సాగింపవలసియున్నది. గాంధీమహాత్ముడు దేశీయులందఱును మున్ను మున్ను కాంగ్రెసును కాలక్షేత్రతిర్ధిక నుండెను. ఇప్పుడు దానిని బంధించి యుండుటచే, అసహాయోద్యమ ముంజరించినదియు గాంధీ యుద్యమము వ్యతప్రాయ మయ్యెననియు ప్రభుత్వమువారు భావించుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముడు దేశీయులందఱును మున్ను మున్ను కాంగ్రెసును దున్ను మున్ను, అయినకీ అత్యధికమని గయలో కాంగ్రెసు అసాగోదేశీయులసభ స్పష్టపరచెను. దేశము నందలి సంస్థలలో కాంగ్రెసు ఉత్తమోత్తమసంస్థ కాంగ్రెసు అజ్ఞులను ఎవరుగాని యుల్లంఘింప వీలులేదు. అట్లుల్లంఘించిన వో మనకును, మనకాతికి, మనమహాసభకును గూడ గొప్పయరకారము జేసినవారగుచున్నాము. 82వోట్ల ప్రతిభగల భరిత ఖండమున 250లకుల ద్రవ్యము చాల శ్వల్ప మొత్తము. అటులే 50 వేలమంది కాంతినిరీకులను. చాల స్వల్పసంఖ్య. వెనుక గాంధీ మహాత్ముడు చెన్నపురికి వచ్చి గుజరాతీలు మాది నపుడు వారు మహాత్మునికి ధామము నుద్దించిరి. ఇప్పుడెప్పుడో, అటులగాక గుజరాతీలు స్వయముగ కాంగ్రెసునిర్వహణమున ముఖ్యమింజి. వారి నెవ్వరును గాంధీమహాత్మునివలె భారలేదు. మదరాసు రాజధానియందు ఆంగ్లము, ద్రవిడము, గుజరాతీలు మున్నగు వివిధభాషలులు యున్నాయి. కాన భాష్యత మరంత గ్రులులను తక్కిన సమస్యలతో లింకను దీక్షగా కాంగ్రెసు ప్రచారమును చేయవలయును గుజరాతీ సోదరులను గుజరాతీభాషాభివృద్ధి

ను మార్గదర్శి. నేడు మొదలు భవసంపాదనాది కాంగ్రెసుల సమిత్తులు వారు దీక్షగా వనచేసిన ప్రశంసనీయు లయ్యెదరు. మహాత్ముని యుద్యమమునకు చావులేదు. దాని నెవరును నశింప జేయలేదు. అది యిప్పుడు చేయుటకు వెనుకటికన్నను అధికమగు మొత్తముల నిచ్చెదని వేడుచున్నాను.

దేశాయిగారి తార్కాణము

ఆంధ్ర (దక్షిణరాష్ట్ర) కులందు నాలుక వేల యైదువందల మంది వలంటియరులను చేర్చవలసి యున్నది. గాంధీమహాత్ముడు బర్లిన్ లింకుందు నిర్ణయించిన నిర్మాణకార్యక్రమమును సాధించుటకు కావలసిన ప్రచారములు చేయ. ఈ ప్రచారములను చేయ. కాంగ్రెసులోనున్నవారు ప్రారంభించవలెనని అభిప్రాయం కాంగ్రెసు సంఘ మొత్తము నిర్ణయించునో అప్పుడే కావలయును. భిక్షులందులకు ఈవలంటియరులు సంసిద్ధులుగావలెను అట్లుభిక్షులందులకు ఈవలంటియరులు గవని ఎవరను తలపగూడదు భారతీయ కాంగ్రెసు సంఘము వారి యాజ్ఞానుసారము వారు నిర్ణయించెడి కావలయును. భిక్షులందులకుల కలిగిడి కష్టముల ననభిందించుట కీవలంటియరులు సిద్ధముగ నుండవలెను. స్వాతంత్ర్యమును బహుయుట కష్టత్యాగము లవసరమౌ అదియమము ప్రపంచము నకు బాగుగ చూపగలగినవారు ఘోర రాష్ట్రము వారి కక్కరే. (వినుడు, వినుడు) మనపురుషాంతరమున ప్రపంచమునందున్న మానవజాతియందు గాంధీమహాత్ముడే యగ్రగణ్యుడని అన్ని దేశాలవారును ఇతని సత్వంకభక్తితో పూజించుచున్నరు. అతనికి గూడ కాంగ్రెసువాసము కప్పలేదు. అదియొక విధమగుత్యాగము. దర్బారునా హేలు గోపాల్ గారు దేశాయిగారి త్యాగమును గూర్చి మీరు వినియుండురు. ఆయన సత్తాము ప్రభుత్వాధీనమైనది. అతనిదేశీయ మహాసభాధిపతి? దా ర్శనాధిపతి అసహాయము నవలంబించుటయే. బాంబాయి గవర్నరు దర్బారుకు దేశాయిగారు వెళ్లలేదు అందులకేవలకేమ సంస్థానమున గోల్పోయిరి. భరితఖండమున కమ ప్రతి నిధులు చేయుచున్న యిట్టిదనుటకు ఆంగ్లేయులు చింతింపవలసిన కాలము రావలెను. ప్రభుత్వమువారు దేశాయిగారి నివాసగృహమున క్రమముగ వీరవరముకొని తాళములు వేయగా దేశాయిగారు ఆతాళముల పగులగొట్టించి దేశాయిగారును వారి కాణిగారును ప్రవేశించిరనుకారముచే వారిరువురి యుద్యోగులు ఆరెన్నుచేసిరి. ఇక ముందు వలంటియరులుగ చేరగోరువారు ఎట్టిత్యాగముల జేయవలసి యుండునో, వానిని దేశాయిగారు చేసి చూపియున్నారు. చె ఆ సా ల ల ని న, దేశీయులక పరిమితమగు భయముండెడిది. గాంధీమహాత్ముడు దానిని తొలగించెను. కాని పాణిపత్రిక లందుగల పాపరత్నమును మహాత్ముడు తొలగించియుండలేదు. దానినిప్పుడు దేశాయిగారు స్వామి స్వామి వలన ప్రజలకునుజూపిరి. సంస్థానమున గోల్పోయిరి. స్వాతంత్ర్యమును గోల్పోయిరి. భార్యతోగూడ పాణిపత్రికను గోల్పోవుటకు సంయత్నము నింపి ధిగు గ నున్నాడు.

గయ కాంగ్రెసు విధానము

కాంగ్రెసు అజ్ఞానసారము కాంగ్రెసులోనున్నవారు దేశీయులు సంసిద్ధులు గావలెను. లేనిచో, కాంగ్రెసుపట్ల నేగాక దేశమునెడల సంయత్నము ద్రోహము గావించినవారగుదురు. నిర్మాణవిధానమును సాగించుటయందు భవసంపాదనము ముక్తమే తోడ్పడెదమని క్రొత్తత్యాగపుసాయములు దయతో నంగీకరించిరి. సమాధానము వుదినందులకు నాడుటకు విశేషము సంతోషముకలిగియుండలేదు. నేనందులకు ప్రతిపాదించెనే. కాని హేము మందినాని నంగీకరించుటచే దేశీయులందఱు విభేషితము జూపవలసినది. మనకు క్రొత్తపక్షపాదులు సహాయము చేసినందులకు వారికి మనము కృతజ్ఞులము. కృతజ్ఞతాపురుష కాంగ్రెసు విధానమును కర్పించు డక్షిణ దీక్షలతో నెరవేర్చవలెను. తిలవనిధి క్రిందిరచనలేవంద భవ మొనగవలెను. గాంధీ మహాత్ముడు, అరీసోదరులు, పార్వతి తేవిగార్లు మున్నగు

వారు వలంటియరులుగ చేరి కాంగ్రెసువాసుల ప్రవేశించినారు. వారి ముద్దులు ననుసరించువారి నే వలంటియరుల చేర్చవలసియున్నది. తరీరదార్శమును మనోబలమును గలవారే వలంటియరులుగ చేరవలెను. కాంగ్రెసు విధానమును మనఃపూర్వకము నిర్వహించుటతో మనము కృతజ్ఞుల మయ్యెదము. దేశీయకోచనియగును. గాంధీమహాత్ముడు మున్నగు నాయకులు కాంగ్రెసువాసులందఱి వెలువలకు వారు మనకు స్వరాజ్యము లభింపదు. అలహాబాదులో జరిగిన తాత్కాలిక సమాధానము నిరపకు ఓట్లు మనము చేయవలెను. మానసములు నిర్మలములై నచో, విశమత్యమును స్వాతంత్ర్యమును లభించుట కష్టమంతయును లేదు. (హర్షభవము)

నాగేశ్వరరావుగారు

నాగేశ్వరరావు వంతులుగారు హిందీ భాషయందు వన్యసింఘిరి. చెజవాడలో గావించబడిన తిలకు నిధి వలంటియరుల సంపాదన తీర్మానముతో పోల్చిచూచిన గయతీర్మానము చాలనులభము. 25 లక్షలరూప్యములు 50 వేల మంది వలంటియరులు జేరియు లందరు తమ విధిని మనఃపూర్వకముగ నిర్వహించినచో ఈ కార్యమును మనము నులభముగ నిర్వహించగలము. వలంటియరులుగ చేరగోరువారు అన్ని విధములగు త్యాగములకు సంసిద్ధులై దీక్షాకంఠములను బూని ఏసనియందు నియమించినను వెనువేయనివారుగ నుండవలెను.

శ్రీయుతులు బాలచంద్ర, కృమజీ, రామకృష్ణదాసు లక్ష్మీనారాయణ కామ్రెడ్డిగారు గూడ హిందీభాషయందు వన్యసింఘిరి.

రామదాసుగారు

వేమవరపు రామదాసు వంతులుగారు ఆంగ్లమున నువన్యసింఘిరి: అలహాబాదులో సమాధానము వుదయించిన గొప్ప ప్రమాదము తొలగిపోయినది. సిద్ధాంతవిషయమున నిరపక్షములకును అభిప్రాయభేదము గలిగెను. విధానమును మార్పుచేయగూడదని కాంగ్రెసువారును కొంతమార్పు లవసరమని కొందరునాయకులును అనిరి. ఏమైన నేమి, ఇక రెండుమాసముల కాలము అందరును కలసి క్రిందిరచన లేక పనిచేయుటకు పూనుకొనిరి. కాన మనోమర్మిలములు లేవందనుండుట మంచిది. వలంటియరులను భవమును చేర్చుట మొదటిపని. ఇది నిర్మాణకముగాన తొందర లేమియు గలగదని తోచవచ్చును. కాని యీ రెండుమాసములలో జరుగు పనిని బట్టియే, మన సామర్థ్యము తెల్లది కాగలదు. ఈలోపుక కావలసినభవగూర్చి ఎవరును తలపెట్టరు. ఈవిషయమును గూర్చి స్వరాజ్య ప్రతిఘోషించిరి. ప్రధానవ్యాసమున ప్రారబాటుండెను. కావలసినభవ గూర్చి బోధించవలెండుటకు క్రొత్తపక్షమువారికి మూత్రమే నిరోధము కలిగింట్లు ప్రతిఘోషించెను. అనిరోధము రెండుపక్షములకును గలదు.

దేశభక్త వేంకటకృష్ణ వంతులుగారు చెజపాలనందీ విడువలకాగానే, కడ్డయారులో నువన్యసింఘిరి దీనిని గూర్చి చర్చించిరి. అట్లు చర్చింపబడినది వారికి తెలియజేయ బడెనందుట విచారకరము. ఈ రెండు నెలలు ముగియవరకును ఈవిషయమును గూర్చి చర్చింపవలెండుట యుక్తము. ప్రస్తుతము కావలసినభవము సాధ్యముగదని దాను నెచునాగార్లు స్పష్టముగ చెలిపిరి. రెండు నెలలలోపుక జరుగ వేరదని, వారి యభిప్రాయము.

ప్రకాశం గారు:—రామదాసుగారిట్టి వ్యాఖ్యానముల చేయునూడదని నేను విన్నవించుచున్నాను.

అభ్యుత్థుడు:—అయ్యో, మీకు నిర్మాణవిధానమును గూర్చి మూత్రమే ప్రసంగింపగోరెదను.

రామదాసుగారు:—నేను దానిని గూర్చియే చెప్పిపోవుచున్నాను. కాంగ్రెసులోనున్నవారు సాధ్యమని రాజగోపాలాచారి గారును ప్రకాశం గారును తలచిరి.

ప్ర:—దయచేసి ఆ విషయమును పకటిపెట్టుడు.

రా:—రాజగోపాలాచారిగారు చెప్పినది నిజము, నెచునాగారు చెప్పినది నిజము, యిది నిర్ణయించుట మన పనిగాదు. వానివలన కాలము వృధాను పడుటకే మేరలాభములేదు.

ప్ర:—సమాధానపువరకుల ప్రకారముగూడ కాంగ్రెసులోనున్నవారును గూర్చియు మేము చెప్పగోరు దానిని చెప్పుటకు మాకట్టినిరోధమును లేదు. క్రొత్తపక్షము మూత్రమే మాకు ప్రతి కూలుగుకార్యములకు చేయవలెండు తోడ్పడెదమని వాగ్దానము గావించిరి.

రా:—నేను చెప్పిపోవుచున్నది సంతే. దీనిని స్పష్ట ప్రకాశం గారు చెప్పియుండుటచే నేను గూడ చెప్పవలసివచ్చినది. లేకున్న నేను చెప్పియుండును. నిర్మాణవిధానమున కర్తవ్య, అస్పృశ్యత, హింసా—నమామనీషి మైత్రి అనునవియున్న

ముఖ్యముగా, ఖడ్గములను గూర్చి ఎక్కువ శ్రద్ధవహించి
కొనవలెను. ఇప్పుడు చేరనున్న వలంటియరులు ఈపనిని బాగుగ
సాగించుచున్నది. ఆస్పత్రికార్యములందు అంధ కళమున
జరుగుచున్నది. కాని, బానిసల పంచములకు విశేషము
ప్రీతియుగలుగట లేదు. బాడుక నూతులకును, ఇతర బహి
రంగ కళలకును అంధ కళతో పాటు
వారిని రానిచ్చుటలేదు. ప్రజల కందరభవన శ్రద్ధలుగలవలెను.
సంఘమున పంచముల కన్నతల్లిపానము నొసగిన గాని యానము
స్వముగియును. గ్రామములందు అగ్రవర్ణములవారు పంచము
లనుగ్రహకృత్యములకు నియమించుచున్నను, అప్పుడు పంచములు
వారితో కలిసిమెలసి మెలగ వీలగును, భిలాభతు సదుస్య ఆను
కులముగ కరివ గురింపబడు నూచన కన్పించుటలేదు. ఒకవేళ
అనుకులముగ పరిష్కరింపబడినను స్వరాజ్యసమస్య తేలవక
కును మహమ్మదీయులు మసలను వదలిపోరు. హిందూ మహమ్మ
దీయులైతని కృత్రిమతనతో కేళిమునకు మహాపరకారము గలు
గును. ప్రజాప్రతినిధిసంఘము లన్నిటిలో, మహమ్మదీయులు
కొరక ప్రకారము చాకిరి ప్రాతినిధ్యము నొసంగవలెనని రామదా
సుగారు నడిపిరి.

అభ్యుదయ యువభూమిసాసంకరము రంగయ్యనాయుడు
గారు వారికి ఖడ్గములను సమర్పించిరి.
అంతటితో సభ ముగిసెను.

శ్రీపాలకొండ సీతారామ స్వామి వారిదేవాలయము

పుత్రులు అప్పారావుగారి కియ్యబడిన బ్రహ్మదేవుడు
రద్దు చేయుట

పుత్రులు అప్పారావుగారికి 1922 జనవరి 80 వ తేదీన పాల
కొండలో వేంచేసియున్న శ్రీ సీతారామస్వామివారి దేవాలయ
ధర్మకర్తలను స్థాపకాధ్యక్షులను (పాఠశాల యిచ్చిన బ్రహ్మ
దేవుడు 1928 ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీనండి సదరు ధర్మకర్తలను వరం
కర్తలవారిని. సదరు వేంకటరావుగారు సరిగా కృతకరచనయందు
యంతరితమండి ధర్మకర్తల ముఖములపరకారము దేవాలయ
కృతకరచనలను మామూలుచుచుండని పాలకొండనండి పి. వేం
కటారావుగారు యీనెల మూడవతేదీన (వారిని. (తం.తి.వార్త)

శ్రీయుత కంభంపాటి సోమయాజులుగారు

“మాకొద్ది తెల్లదొరతనము” అనుపాటను పాడలేదు
శ్రీయుత కంభంపాటి సోమయాజులగారు ఆచలాపుర
ములో “మాకొద్ది తెల్లదొరతనము” అనుపాటను పాడిన వారి
వై ప్రభుత్వోద్యోగులు చేరము మోపి నందున దానిని
గూర్చి ఆచలాపురములో పాఠశాల విచారింపగా వారా పాట
పాడలేదని కృత్యముగా రుజువైనది. ఆపాట యజమాని వీరా
జు, సీతారామయ్య, బల్లయ్య, గుమ్మారావుగారు ర్న ప్రభుత్వ
నుండి, సోమయాజులుగారు రాపాటను పాడలేనని వారంద
రును వ్రాతములముగా తెలిపిరి. సోమయాజులుగారి ఈ
క్యాపము ముగియనున్న కమలమున నాపొలిను కనిపిస్తే బచటికి
వచ్చెను. నిరుడు నామిదను (శ్రీయుత కళా వేంకటరావుగారు)
సోమయాజులుగారి మీదను లేబడిన కేసులో సాక్ష్యమిచ్చిన
కనిపిస్తే యీకనిపియు. ఈ కనిపియు నిరదోక కాంగ్రెసు కలం
టియ్యదనుండి తిలకుస్వరాజ్యనిధిరసినబుక్కునుగూడ బలకంత
ముగా నూడదీసికొని పోయెను. సోమయాజులు గారిని మరల
అరెస్టుచేసినందుకు కేసు స్వయముగాను ఆచలాపురము తా
లూకా కాంగ్రెసుసంఘములమునను గూడ వారి సభిం
దింపుచున్నా నని 2 వ తేదీ రాత్రి ఆచలాపురమునందు జరిగిన
బహిరంగసభలో శ్రీయుత కళా వేంకటరావుగారు నడిపిరి.
(తం.తి.వార్త)

సమాధాన ప్రయత్నములు

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘము
సమాధాన ప్రయత్నములగుర్చి రెండువేలములవారిని
జరిగిన సంభావనల వివరములను భారత కాంగ్రెసు కార్య
సంఘమువారు త్వరలో ప్రకటించెదరు.

దేశీయ వార్తలు

కాంగ్రెసు ప్రచారము

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘమునాయకులు క్యాన్పూరు కాశీనగరములలో నుపన్యసించుట
లాహోరు లారెన్సు శిలావిగ్రహము
భారతశాసనసంఘసభ్యుడు సర్వాధికారిగారు వ్రాసినలేఖ
ఆంధ్ర రాష్ట్రము

శ్రీయుత మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు
రాజమండ్రి చెరసాలనుండి రాయవేలూరు చెరసాలకు మార్చిరి
శ్రీయుత భమిడిపాటి సోమయాజులుగారు.
“మాకొద్ది తెల్ల దొరతనము” అను పాటను పాడలేదు

లాహోరు లారెన్సు శిలావిగ్రహము

భారతశాసనసంఘసభ్యుడు

సర్ డి. పి. సర్వాధికారిగారు

నేనటివల లాహోరునగరమున కేగివున్న లారెన్సుశిలా
విగ్రహమునుగూర్చి అచట ప్రజలకు కలిగియున్న తీవ్రకోప
భావము నాకు బాగుగా పొడగట్టింది. ఇట్టి విషయప్రశ్నను త్వ
రలో పరిష్కరించుట డిల్లు దిర్ఘ కాలము నిలిపిపెట్టుట వివే
కము కాదని తోచవచ్చును. ఆశిలావిగ్రహమును దానికిని
వ్రాతయును చారిత్రకములేగాని విగ్రహకృతియు వ్రాతమందియు
నుగూడ లారెన్సుప్రభువు సద్భావమునకు కళంకము కలిగించి
అతనికి అన్యాయము చేసిందని. అతడు రణధీరుడును రాజకీయ
భువంధరుడును గూడ నై యుండెను. కలము ఖడ్గ
ముల ప్రకంప లారెన్సు ప్రభువు తాచేదారుడగు నొక
యొ ద్యోగి చేసిన ప్రకటనమునందుండెనేగాని
లారెన్సు ప్రభువుకు వానితో నెట్టిసంబంధము లేదు
నరచాను లారెన్సుగారి ముఖ్యధర్మము “న్యాయము” తప్ప
మరేదీ నునుకాదు. కాన ప్రజలకాగ్రహమును కలిగించు నిష్పత్తి
గ్రామము నుడిచివేసి “న్యాయైకవిరుధుడను లిఖితము సచట
చిత్రించుట చాలముచితము. ఈవ్రాతకు పంజాబువారింతకర
కును ఆక్షేపింపలేదట నిజముగాదు కొద్దిగనో గొప్పగనో
ఆక్షేపణ మొనరించుచుండు కలము గాని యిట్టి కాలక్షిప్తి
అదిచాల ప్రబలమైనది. అలిఖితమునందలి విషయము జరిగినమాట
నిజమే యనుకొనినను ఆకలము కత్తి ప్రక్క ఎన్నడో అంతరించి
పోయిన పిమ్మట ప్రభుత్వనిధానము చాలమారిపోయినది
ప్రతిమానిగూర్చి దానిని దాన మొసంగెనుగాక దాని నెవ్వరును
ఎప్పుడో విడుదలని కొంద రనుచున్నారని నేను వింటిని. ఆ
కథగూడ యిప్పుడు మరల నుడువబడ దగినదే మొదట వాని
గ్రహమును లండను నగరమునం దొక చాతులో నుంచదలచిరి
కాని విగ్రహము రీతియును వ్రాతవైఖరియును లండను నగరము
వారికి సమర్థములుగా నుండలేదు

ఆకలమునకు కత్తిని గల సంబంధములకు గూర్చి లం
డను పండిత ప్రతికలో నా బొమ్మనివేసి యిటుల వ్యాఖ్యా
నము చేయబడినది.

“ఈ విరిగిన కలము నాకు దొరికినది. దీనిని
చూచుచుంటే కీకత్తి తప్ప వేరు సాధన మేవి
యును లేదు”

అని మహర్షి కల్యాణుడు తత్వవేత్తనను నకు పంచి
వ్రాసెను.

అట్టిస్థితిలో నిక నీ విగ్రహమునకు లండనులో తామెల
దొరకును? దొరకడుగాననే లారెన్సు ప్రభువు కార్యనిర్వహణ
మునకు కొంతకాలమును లాహోరు నగరమునకు దానిని బహు
మాన మొసంగుట కా నిర్మాతసంకల్పపూర్వకముగా నంగీకరిం
చెను. లారెన్సు ప్రభువు పంజాబులోనే కాదు. భరతఖండమున
చాలాచోట్ల క్లాసునీయుముగ పనిచేసెను. ఆ ప్రభువు యొక్క
కనుగొన్న ముగవ్రాత కలకత్తా నగరమునందు ప్రభుత్వమునకు

కాంగ్రెసు ప్రచారము

రెండువేలములకు సమాధానము
శ్రీమాన్ పి. రాజగోపాలాచారిగారు

క్యాన్పూరులో అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ విలేజిరి ఆచరి
గారిని సంకల్పించి సమాధానమునుగూర్చి వ్రాసించెను. “ఈస
మాధానమువలన కమలముగ మరల స్థిరము కలయిక కలిగియు
కలకత్తాలోనున్న ప్రస్తుతము పరస్పరాక్షేపణములు దీనివలన
నివర్తింపనుగాన వారికిగా నీసమాధానము చాలలాభకరమే
యగును. ప్రభాతము చేపూనినందున కాంగ్రెసు సంఘములను
బలపరుచుటకు బాగుగా పనిచేయుట కవకాశము కలదు.” అని
ఆచార్యులుగారు నడిపిరి.

రిక తేదీ వుదయమున క్యాన్పూరులో బహిరంగసభలో
ఆచార్యులుగారు రుపన్యసించి ఆసభకు విద్యార్థులు హెచ్చు
గా వచ్చిరి. గాంధీమహర్షిపట్లగౌరవమును భక్తినిమితు
టకు మిళితము సాధనమునూత్రమె గలదు. అది యేదనిన ఖడ్గ
బట్టెను ధరించుటగాన మిరందరును ఖడ్గబట్టెనే కట్టెడు.
రాట్టలులమై నూలువవవదలి ఆచార్యులుగారు బోధించిరి.

భూసావాలుకు వెళ్లిరి

శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచారి, బాబూ రాజేంద్రప్రసా
దు, మహామతిగార్లు రిక తేదీ మధ్యాహ్నము క్యాన్పూరునుండి
బయలుదేరిరి. 4 వ తేదీకి భూసావాలు చేరెదరు.

శ్రీమద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు

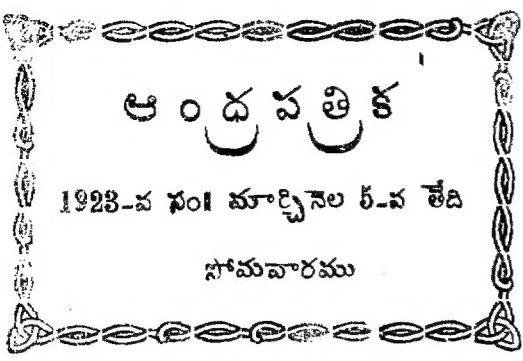
రాయవేలూరు చెరసాలకు మార్చుట
రాజమండ్రి కాంగ్రెసు పత్రికాసంపాదకుడునుండి
అన్నపూర్ణయ్యగారికి ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీన 12½ వస్త్రము క్రింద
గోదారిజిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఒకసంకల్పము కలిగినది. వేసెను.
వారిని రాజమండ్రి చెరసాలలో నుండిరి. ఈనెల రిక తేదీ
మధ్యాహ్నము పానెజిల్లా వారి రాయవేలూరుకు ముప
దలచి చేతులకు బేడియ తగిలించి చాలమంది పోలీసుధర్ములు
చుట్టును పారాయుండి రైలుస్టేషను తీసికొని వచ్చిరి. అన్న
పూర్ణయ్యగారు నీరసముగా కనబడిరిగాని సమాజోత్సాహం ఉల్లా
సములు కొంచెమైన కొరతకడలేదు. చాలమంది మిత్రులు రైలు
స్టేషను కేగి వారిని సంకల్పించి ననుస్కరించి వీడ్కొలిపిరి. (తం.తి.
వార్త)

దక్షిణభారతమున కెనుచున్న శిలావిగ్రహము క్రింద “లంధీ
రుడు, రాజకార్య భువంధుడు” అని చక్కగా చిత్రపటపడినది.
కలకత్తాలోనున్న లాహోరులోను గూడ లారెన్సు ప్రభువు శిలా
విగ్రహములే కలవుగాని తెలిపితిని ధేవ ముసలియుగా
నున్నది కలకత్తాలోనున్న విగ్రహము అకృతి కంపెను శ్రేష్ఠ
మైన అకృతి లాహోరులో నుండుట అత్యవసరము.

కాన నీ విగ్రహమున కమర్చబడిన కలమును
కత్తిని దాని క్రిందనున్న వ్రాతనుగూడ తీసివేయు
ట సర్వోత్తమము.

డి. పి. సర్వాధికారి ఎం. ఎల్. పి. శాసనసభ.
ఫిబ్ర-1928-ఫిబ్ర 28.

సర్వాధికారిగారు వ్రాసిన యీ లేఖ లాహోరు
ప్రజలకు ప్రతికలో ప్రకటింపబడినది.

రాయల్ కమిషను

ఇండియా ప్రభుత్వము డబ్బుచాలక యవస్థపడుచున్నది. ఇదివరకున్న కన్నులభారమును కొంతవఱకు తగ్గించుటకు బడలు, బడ్జెటులో ఉక్కుపన్నును హెచ్చించుట కేర్పాటు జరిగెను. ధనవంతులను, మధ్యరకమువారును పన్నుల బరువును మోయుటయ గాక, బీదలందఱును మోయవలసిన దానిని తీసుకొనినది. ఇట్టిస్థితిలో, ఉన్నత ద్యోగులు తమ జీతములను తగ్గించుకొని, కన్నుల భారము తగ్గుటకు ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడి యుండవలసివచ్చింది. బీదల గతి ఎటువంటిది, తమ జీతములను వృద్ధిజేయు డని, సర్వీసు ఉద్యోగులు గోలజేయుటయు, ఇందునుగూర్చి విచారించుటకు రాయల్ కమిషనును పీలుప్రభువుగారి కేర్పరుచుటయు తలపించినది. కమిషను నియమించుటవలన సుమంతయు లాభము లేదనియు, వర్ణద్వేషము మరల బెరుగుననియు, ఐలింగుటను ప్రభువుగారు ప్రభువులసభలో సూచించిరి. ఐలింగుటను ప్రభువుగారి యాధికారము క్రింద, వెనుక పల్లికు సర్వీసు కమిషను గూడి విచారణనిలిపియుండెను. అందువలన గలిగిన లాభము గనుపింపలేదు. ఈ సంఘమువారు చేసిన ఫలహాలనయినను, ప్రభుత్వమువారింతవరకాచరణలోనికి దేరయిరి. ఐలింగుటను ప్రభువుగారికి, తన సంఘపు యనుభవము హృద్గతమగుటచే, పీలుప్రభువుగారికి తగుఫలహా నిచ్చిరి. కాని పీలుప్రభువుగారింతమాత్రమున తమ ప్రయత్నమును మానుకొనువారు గారు. తమ వాదమున కాధారముగ, పీలుప్రభువుగారు మాంటాగూగారిని ప్రమాణముగ గైకొనిరి. సర్వీసు ఉద్యోగులను సమాధానపరచుటకు ప్రయత్నించి, మాంటాగూగారు సంస్కరణములను చెడగొట్టిరి. ఈ యుద్యోగుల వేతనాదులను హెచ్చుజేసి, వీరి పలుకుబడిని వృద్ధిజేయుబ్రయత్నించిరి. ఇట్టిస్థితిలో మాంటాగూగారి ఫలహా కెట్టిదియో యుండునో యూహింపవచ్చును. ఈ విషయమున మాత్రము మాంటాగూగారి ఫలహా, పీలుప్రభువుగారికి నచ్చె గాబోలు. తాను నియమించెడి రాయల్ కమిషను ఐలింగుటనుకమిషనువలె విశేష కాలము గడుపదనియు, కాకస్టిట్యూషన్ ప్రశ్నలను పరిష్కరింప దనియు, పీలుప్రభువుగారు సగర్వముగ బలికిరి.

ఇంతటితో నాగిన మేలే. రాయల్ కమిషనునియమకమిషను లతివాదపత్రికలు తీవ్రముగ విమర్శించుననియు, ప్రభుత్వమువారిని నిరతిము విమర్శించెడి ఈ పత్రికలను తాము పాటించమనియు, వీని విమర్శనముల జూచి తమనిశ్చయమును విడువజాలమనియు, పీలుప్రభువుగారు హెచ్చరించిరి. పీలుప్రభువుగారి చర్యలను విమర్శించెడి పత్రికలన్నియు అతివాదపత్రికలే. వీని విమర్శనములు గణనజేయదగినవిగాక. ప్రజాభిప్రాయమును దెలిపెడిపత్రికలపై పీలుప్రభువుగారి కింతటి నిరసనభావము గలదు. ఇది ఏదొక ప్రమాణపత్రికలు ఆంగ్లో హైందవపత్రికలే గాబోలు! ఐలింగుటను ప్రభువుగారింతటితో వెను

దీయక, ఇంగ్లండులోను, ఇండియాలోను సంపూర్ణ బాధ్యత గలవారే కమిషనుతో బనిలేదని తెలిపినటుల, పీలుప్రభువుగారికి తెలియజెప్పిరి. ఇంకొక జవాబీయక పీలుప్రభువుగారు తప్పుకొనిరి. కమిషనునిమిత్తము విశేషము ఖర్చుగాదట. విచారణకు కాలము నిశేషము పట్టదట. సర్వీసులలోనికి యూరపియనులను జేర్చుట రానురాను కష్టమగుచున్నదట. అందుచే, కమిషను నియమక మవసరమయ్యెనని పీలుప్రభువుగారు నుడివిరి. ఇంతవరకును హిందూదేశము నుద్ధరించుటకు, సర్వీసు యుద్యోగులు త్యాగబుద్ధితో నీదేశమునకు వచ్చుచున్నటుల దెలుపబడెను. ఆయాదార్య మిపుడే మూల దాగెను? వేతనమే ప్రధానాకర్షణ మని, ఇందువలన దెలియటలేదా? ఒకవేళ హిందూదేశమున నిచ్చెడి వేతనములు సర్వీసు యుద్యోగులకు చాలుట లేదనుకొనినను, ఇండియా ప్రభుత్వము డివాలాస్థితిలోనికి బోవుచుండ వీరివేతనములను హెచ్చుజేయుట ఏటిన్యాయము? ఏదేశమునందయినను తనకు మాలిన ధర్మముండునా? సర్వీసులలోనికి యూరపియనులు ప్రవేశించుటకు ముందుకు రానియెడల, భారతీయోద్యోగులతోనే పని జరుపుకొనవచ్చును. ఇందువలన పరిపాలనాసామర్థ్యమున కొంతనష్టము వాటిల్లినను, ఇట్లుండలేదు. ఎటు జూచినను, పీలుప్రభువుగారు దెలిపిన కారణములు నిశ్చరము లని స్పష్టమగును. సంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టినప్పుడే, ఇట్టివిచారణ జరిగియుండవలసివచ్చెననియు, ఇప్పటికయినను కాలము మించిపోలేదనియు, పీలుప్రభువుగారి తలంపు. పీలుప్రభువుగారి పట్టుదల మిక్కుటము. వీరికి ప్రజల స్వపరిపాలనా శక్తియుగూర్చిగాని, భారతీయులమనముల నాందోళనజరిచెడి ఇతరప్రశ్నలగూర్చిగాని, ఎట్టియూత్సరమున్నటుల గనుపింపదు. అన్ని వ్యవహారములను ఎంతకాలమయినను వేచియుండవచ్చును. సర్వీసు యుద్యోగుల వ్యవహారము మాత్రము వెంటనే పరిష్కారమై తీరవలయును. పీలుప్రభువుగారు ముఖ్యులొకనిని సంకల్పి దాపరికములేక, వెల్లడిజేయుటమాత్రము వారియందుగల సుగుణమని ఎంచవచ్చును. ఎంతవరకు వీరిపై నాశ పెట్టుకొనవచ్చునో, ఎల్లరును స్పష్టముగ గ్రహించుట కవకాశము గలదు. ఈ విషయమున మాంటాగూగారికన్న ఏమెరుగని చెప్పవచ్చును.

ఇంచీకేపుకమిటీ సూచనలు

1923-24 సంవత్సరమునకు 204 కోట్ల వ్యయమును, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి రెండునాడెచిరి. 1922-23 సంవత్సరమునందు 9 కోట్లు నష్టము వచ్చునని భావించినందులకు 17½ కోట్లు నష్టము వచ్చెను. 1923-24 సంవత్సరమున దాదాపు 6 కోట్లు నష్టము వచ్చునని అంచనా వేయబడినను, సంవత్సరాంతమున కెంత నష్టము వచ్చునో ఎవ్వరు చెప్పగలరు? ఇంచీకేపుకమిటీవారు వ్యయమునందు 19½ కోట్లను తగ్గించవచ్చునని, సిఫార్సుజేసిరి. 204 కోట్ల వ్యయమేద, 19½ కోట్ల తగ్గుదల ఏద? ఈమాత్రము తగ్గించుట కయినను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనరయిరి. రాష్ట్రములన్నియు తమపైగల బరువును భరింపజాలమని మొరలిడుచుండ, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమకున్న రాబడితోనే ఖర్చులేల సరిపెట్టుకొన గూడదు? పైనికవ్యయములో 10½ కోట్లను తగ్గించి, 57½ కోట్ల వ్యయమును నిలిపి యుంచవలెనని ఇంచీకేపుకమిటీవారు గోరి యుండగ, ప్రభుత్వమువారు 62 కోట్ల వ్యయము తగ్గించ పీలులేదని. రైల్వే వ్యయమునందు

4½ కోట్లను, పోస్టు డెలిగ్రాఫులందు కోటి 37 లక్షలను, సివిల్ సర్వీసులందు మిగిలిన మొత్తమును తగ్గించవలయునని, ఇంచీకేపుకమిటీవారు గోరిరి. సివిల్ సర్వీసునందు తగ్గించుమని కోరిన 8½ కోట్లయందు, ప్రభుత్వమువారు 6½ కోట్లను మాత్రము తగ్గించునని. ఇంచీకేపుకమిటీవారి మిలిటరీ సూచనల గాంచిన, దేశములో నింతవరకు జేయబడుచున్న విమర్శనములు నిరాధారములు గావని రూఢియగును. ఇంకను వ్యయమును తగ్గించుటకు వీల్గెన్నియో గలవని యూహించుట సులభసాధ్యము. దూరమాలోచించిన, సివిల్ సర్వీసులలో నేమి, మిలిటరీ సర్వీసులలో నేమి, ఉన్నత ద్యోగుల వేతనముల క్రింద చాల ఖర్చుగుండునని విదితమగును. ఇంచీకేపుకమిటీవారు, ఈ ఖర్చును తగ్గించుమని సిఫార్సు జేయజాలరు. చేసినను ప్రయోజన ముండదు. ఇట్టి స్థితిలో ఖర్చుదగ్గడి యుపాయము గానరాదు. జనరల్ పరిపాలనముక్రింద సూచించబడిన తగ్గుదల గాంచిన, బంట్లాతులను తగ్గించినటుల గనుపించును. కాని బంట్లాతులబోలు కొద్దిజీతగాండ్ర నెందరిదగ్గించిన నేమిఫలము? సబార్డి నేటు సర్వీసులలోని యుద్యోగులకు జీతమును అల్ల వెన్నులను తగ్గించవలయు ననియు, వస్తువులధరలు తగ్గుటచే ఇందునుగూర్చి ప్రత్యేకముగ విచారణజేయవలయుననియు, ఇంచీకేపుకమిటీవారు గోరుచున్నారు. కాని, ఉన్నత సర్వీసు యుద్యోగుల వేతనాదుల నొక మూల హెచ్చుజేయుచు, కొద్దిజీతగాండ్ర జీతమును గాని అల్ల వెన్నులనుగాని తగ్గించిన, ప్రయోజన మేముండును? తగ్గుదల, పైనుండి క్రిందికి రావలయునుగాని, క్రిందినుండి పైకిబోయిన లాభములేదు. ఇక్సార్బ్యము, విచారణసంఘములద్వారా సాధ్యపడదు. ప్రజలద్రవ్యము, ప్రజేచ్ఛ ననుసరించి, వెచ్చించుటకు సాధ్యమగునపుడే ఇక్సార్బ్యము నెరవేరగలదు.

లారెన్సు విగ్రహము

లారెన్సు విగ్రహముపైగల, “కత్తిచే పరిపాలించబడుదువా, కలముచే పరిపాలించబడుదువా” యనుపదములు భారతజాతి కవమానకరము లని అత్యంత రాజభక్తి పరులుగూడ అంగీకరింపక మానరు. సర్. గంగారాం గారు పత్రికలకు వ్రాయుచు, ఈమాటలను మార్పుట యవసరమని తెలిపిరి. ఇట్టివాక్యములను పాశ్చాత్యదేశవిగ్రహములపై గ ను పించిన, ఎంతటి కల్లోల ముదయించునో యూహింప నలవిగాదు. ప్రజల మనోభావములను గ్రహించి, లావణ్యము నిపలుసంఘమువా రివిగ్రహమును బహిరంగప్రదేశమునుండి దీయబ్రయత్నించినపుడు ప్రభుత్వమువారు డడ్డగించుట తలపించెను. అప్పటినుండియు ఇందును గూర్చిన వివాదము పెచ్చుపెరుగుచున్నది. ఇందు కొంత సాత్వికనిరోధ మువలంబించుటకు ప్రజలు సంసిద్ధు లయిరి. సుపసిద్ధులగు ప్రముఖుల రెమ్మ చేయబడిరి. పంజాబు ప్రభుత్వమువారు తమప్రతిష్ఠను కాపాడుకొనుటకు మాత్రమే ప్రయత్నించుచున్నారు. సామాన్యశాసనసభ్యు లగు సర్. పి. సర్వాధికాశు ట్రిబ్యూనుపత్రికకు వ్రాయుచు, లారెన్సు శిలావిగ్రహముపై వ్రాయబడిన వాక్యమును మార్పుట యత్యవసరమని తెలిపిరి. మొదట నీ శిలావిగ్రహమును లండనులో నుంచదలచిరట. కాని విగ్రహపు వైఖరియు, దానిపై వ్రాయబడిన పదములును అసభ్యముగ నుండుటచే, లండను అధికారు లంగీకరింపరయిరి. పంచపత్రిక యొ విగ్రహమునుగూర్చి పరిహాసముగావించెను. లండనులో దీనిని బహిరంగపరుచుటకు నీలుగాక

లాహోరునకు దీనిని బంపిరి. ప్రజలలో ప్రబోధము గలుగకముందు స్థితి ఎటులున్నను, పిమ్మట ప్రజలు ఏవగించుచున్నపుడయినను ప్రభుత్వము వారు వారి మనోభావములను గౌరవింపకుండుట అసంభవముగ నుండును. ప్రజలపై కసిదీర్చుకొనుటకు గాబోలు, లాహోరు గవర్నమెంటు కాలేజి ప్రిన్సిపాలుగారు, ప్రొఫెసరు రుచిరాం సాహినిగారి పటమును కాలేజివనమునుండి తీసివైచిరట. బ్రిట్యూనుపత్రిక దెలిపినటుల, ప్రిన్సిపాలుగారిచర్యకును, ప్రజలకోర్కెకును ఎట్టిసంబంధము లేదు. లాహోరుగారి రాజకీయాభిప్రాయములబట్టి, ప్రజలు వారివిగ్రహమును దొంగింపమనుటలేదు. దానిపై చిత్రంపటినమాటలు, విగ్రహపువైఖరి, మొదలగు సందర్భములబట్టి, ప్రజలటుల గోరియుండిరి. గవర్నమెంటు కాలేజి ప్రిన్సిపాలుగారుమాత్రము, కళాకాలాభివృద్ధికి పాటుపడిన రుచిరాం సాహినిగారి రాజకీయాభిప్రాయములకు వాగివటము నూడజెరికిరి. ఇంత కన్నను మాస్వాస్థ్యదమగుచర్య వేరొకటుండబోదు.

మెసపొటేమియా

మెసపొటేమియానుండి లేచి రావలయు నని కొంతకాలముక్రిందట ఇంగ్లండులో కనుకరుపబడిన యాతురము, ఇక్కడంతటిక కనుపించదు. పార్లమెంటు సభలో నిండువిషయమై చర్చయగుగ, ప్రభుత్వము పక్షమున మేజరు ఆరమ్మబీగోరుగారు జవాబిచ్చిరి. మెసపొటేమియాను బ్రిటీషు సామ్రాజ్యములో జేర్చుకోర్కె ప్రభుత్వమువారికి లేదట. నెమ్మది నెమ్మదిగ అంబులకే పరిపాలనభారమును బట్టగింత బెట్టుట వారియుద్దేశముట. ఇకముందునుండియు అక్కడిరైల్వేలు లాభించునట. ఇక్కడప్పుడే ఆదేశమును బ్రిటీషువారు విడువగూడదని తెలుపుచు, అక్కడ ప్రతిపంతుకు విశేషావకాశముగలదనియు, లాంకుమైరుకు ఇందువలన విశేషలాభ ముండు ననియు, సుప్రసిద్ధులగు కలనల్ ఏటుగారు సలహానిచ్చిరి ఏదేశము నాక్రమించినను, మొదట అక్కడనుండి త్వరితముగ లేచిరావలయు ననియే, యుద్దేశ ముండును. కాని అక్కడిలాభములను చవిచూచిన కొలదియు, లేచినచ్చుటకు బుద్ధిపుట్టదు. ఈజిప్టుదేశ చారిత్రము గాంచిన, ఈసత్యము గోచరించును. మెసపొటేమియాలో మొదట నూనెగనులు ఆకర్షించెను. ఇందుకుదోడుగ ప్రతిపంతుగూడ ఆకర్షవంత మగుచున్నది. రైల్వేకంపెనీలవలన లాభము వచ్చిన కొలదిని ఆకర్షణము మరింత హెచ్చును. అరబ్బులదేశమును అరబ్బులకు వదలిపెట్టివేదవచ్చుటకు రానురాను మిగుల కష్టముగనుండును. ప్రస్తుతము మెసపొటేమియాను బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమున జేర్చు నుద్దేశము లేకబోవచ్చును. తురుష్కుల యువద్రవము తగ్గువరకు అరబ్బులను తాము కాపాడెదమని, బ్రిటీషు వారు ప్రతిజ్ఞబాసవచ్చును. కాని, తురుష్కుల యువద్రవ మిడివరకే దగ్గను. అరబ్బుల స్వాతంత్ర్య మపహరించుటకు తమకమాత్ర ముద్దేశములేదని, తురుష్కులిడివరకే వల్లడిజేసియుండిరి. అరబ్బులపై, విదేశరాజు నొకరిని బ్రిటీషువారు నియమించిరి. ఈపైజాల్ రాజును జూచిన, అరబ్బుల కేమాత్ర మిష్టములేదు. వారు స్వాతంత్ర్యమును గోరెదరుగాని, ఒక విదేశపరిపాలనమునకు బదులు వేరొక విదేశపరిపాలనమును స్థాపింపగోరు. అరబ్బులు సమర్థతను గడించినప్పుడు, బ్రిటీషువారాదేశమును విడిచి పోదలచిరి. వారు స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుట కప్పుడు సమర్థులయ్యెదరో, ఇప్పుడెవ్వరును తెప్పజాలరు. ఇందు కొక్క కాల నిర్ణయమునయినను, బ్రిటీషువారు గావించియుండ లేదు. నూతనముగ వెలసిన మాండలులుగూడ, మొదటి వరదేశాక్రమణలసాటి యగుచున్నవి.

కెనియాభారతీయులు

కెనియా భారతీయులగూర్చి, ఆండ్రూసుగారు దెలిపిన సంగతులు నేటివార్తలలో గనుపించును. ఆండ్రూసుగారికి చేరిన సమాచారముప్రకారము, కెనియా ప్రభుత్వమువారు భారతీయులపై విరోధ మూనియాన్నారనియు, యూరపియనులను సంతోషపెట్టుటకై భారతీయులను దేశములోనికి రానియ కుండుటకు సూచనల గావించిరినియు, యూరపియ నులు భారతీయులయెడ ద్వార్యము నవలంబించెన మని బెదరించుచున్నారనియు, తెలియుచున్నది. అధివేశ రాజ్య మంత్రిగారు, కెనియాగవర్నరుగారితో సలహా దీసికొనుటకు, వారిని లండనుకు రప్పించుచున్నారు. గవర్నరుగారు తమయొ యూరపియను ప్రతినిధులనుమాత్రమే దీసికొనిపోవుచున్నారు. ఈ వార్త నిజమగుచో, మిగుల అక్రమమని ఆండ్రూసుగారు సూచించిరి. ప్రవాసచట్టము భారతీయులపై ప్రయోగించుట క్రూరమని తెలుపుచు, కెనియా భారతీయులు తీర్మానించిరి. ఉభయపక్షములలోను తీవ్రభావోద్దేశము ప్రబలియున్నపుడు, ఏనిముసమున నయినను కల్లోలము పుట్టవచ్చు నని ఆండ్రూసు గారు తెలుపుచున్నారు. అయినను భారతీయులు వాక్కునందును క్రియలయందును కడు జాగరూకతతో మెలగి, అహింసావ్రతులై చరింపవలె నని, ఆండ్రూసుగారు సందేశ మంపిరి. కెనియాలో తల్లవారు నిరపరాధులగు భారతీయుల నన్ని విధములను పీషించుచుండ, భారతీయులు మాత్రము అహింసావ్రతము నతిక్రమింపక ప్రవర్తించుచో, మానవకోటికి మార్గదర్శులు గాగలరు. ఆత్మబల విజయమును చాటగల్గుదురు.

కెన్ని సుపందెములు: ఆంధ్రుల గెలుపు

మద్రాసు క్రికెట్టు క్లబ్బును పరిపాలించే వారు యూరపియనులయినను, కొంతకాలము నుండియు, కెన్ని సుపందెములలోనికి భారతీయులకుగూడ ప్రవేశ మిచ్చుచుండిరి. భారతీయు లింతవరకును తమ సామర్థ్యమును కనుబటచుచుండిరి. ఈ యేకు ఓవెన్ సింగిల్సునందును, డబుల్సునందును మరల భారతీయులే గెలుపొందిరి. గెలుపొందినవారు మువ్వరును ఆంధ్రులే. సింగిల్సునందు, సుప్రసిద్ధులగు నార్మంబి నారాయణమూర్తిగారు జయముగాంచిరి. డెహ్ మస్వస్థమగుండి, శరీరము కడు దుర్బలముగ నుండినను, తమనైపుణ్యముచే విరు మరల గెలుపొంది బహుమతిని బడసిరి. బెజవాడ వాస్తవ్యులగు సుబ్బయ్య, కామేశ్వరరావు గార్లు మిగుల సమర్థతతో నాడి, డబుల్సులో నెల్లర నోడింపగలిగిరి. భారతీయులు గెలుపొందినందులకు వారి నభినందించుచు, ఆంగ్లేయులుగూడ వారితోబాటు బైకివచ్చుటకు బ్రయత్నింపవలయు నని, విల్లింగుడను ప్రభుగారు హెచ్చరించిరి. అవకాశము లున్నచో, ఏకాభిలో నయినను భారతీయులు తమసమర్థతను జూపగల్గుమరని, పలుమార్లు రుజువగుచున్నది.

అనుకూలావకాశము

ఆంధ్రదేశములో నిర్మాణ కార్యక్రమమును తదేకదీక్షతో నిర్వహించుట కనుకూలావకాశ మిపు డెంతేని గలదు. నాయకులు పలువురు కారాగృహవిముక్తులై ఆయా మండలములకు విచ్చేసి యుండిరి. మరికొందరు ప్రముఖులు రాగలరు. ఆంధ్రనాయక శ్రేష్ఠు డగు దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు మరల కార్యరంగమున బ్రవేశించెదరు. వీరందరికును, మహాత్ముని సందేశముపై గాఢాభిమానము గలదు. దేశమోక్షమునకు నిర్మాణ

కార్యక్రమము విశేషముగ తోడ్పడు నని వారికి ప్రబలశిశ్వాసము గలదు. ఇట్టిప్రముఖుల తోడ్పాటుతో, ఆంధ్రులు ఎంతటి ఘనకార్యములనయినను నిర్వహించి, ఇతిరరాష్ట్రములకు మార్గదర్శులు గాగలరు. ఇట్టియవకాశమును జారవిడువక, ఆంధ్రు లొక్కయూపుతో, స్వరాజ్యరథమును గమ్మస్థానము జేర్చి కృతకృత్యులయ్యెదరుగాక!

సానికవార్తలు

ఎగ్జ్యూరు బాలికాపాఠశాల:— ఈపాఠశాల 18వ వార్షికావస్థము మార్చి 18వ తేదీ సాయంత్రము 4-15 గంటలకు ఎగ్జ్యూరు పోలీసువిభాగము రోడ్డులోని పి. భాష్య కారువాయడు గారి బంగళాలో జరుగును. గౌ. రాయబహదూరు కే. వి. రెడ్డివాయడుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

ఒక పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుకు సన్మానము:— పులియంతోపు అల్లరిల సమయమున ఆప్రాంతములందలి ప్రజలకు మిక్కిలి సాయపడిన పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు ఈ. జె. నికొలసుగారికి మదరాసు నగరములోని ప్రజలు కొందరు ద్రవ్య సహాయముచేయ నెంచిరి. విరాళములను 500 ఎం. సి. టి. మల్త్యులైటిగారు బెడీ ఫుట్ పానుపు, వేపేరి, మదలానుకు బంపవచ్చునని ప్రజాసమయము తెలియ జేయబడింది.

శ్రీరమందకృష్ణవినోదసభ:— ఈసభవారుశనివారము సాయంత్రం వాళ్ళే ద్రయ నిన్న సాయంత్రం శ్రీరత్న నాటక మను గ్రాంథియేటలో ప్రదర్శించిరినియు యం. యస్. దామోదరం అనువాద వారిశ్చంద్ర, సుబ్రహ్మణ్యపాత్రములను బహు మిత్రులతో భిన్నించిరినియు విదూషకు డగు రాఘవం గారును హాస్యనియం వాయిచినవారును సభ్యుల నానందపరచిరినియు ఒక విలేఖరుడు వ్రాయుచున్నాడు.

సంగీతసభ:— మహా సంగీతి విజ్ఞానసంఘము లగు ఆర్. శారాణ అయ్యరు, పద్మనాభక అను సోదరులు, ఫిజేబు, మరళి గానులును, భాగవతేశ్వరిని మృదంగమును గల పాటకచ్చేరి జార్జిటపును అర్చినియనువిధి గోళ్ళవారిలో 11-వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు జరుగును. వీరిద్దరు సోదరులును 1912 లో బాలయగ నుండినపుడు మద్రాసుకు వచ్చి సభ్యుల నానందపరచిరి. అప్పుడు పోయి విస్తారముగా వీరిని మెచ్చుకొనిరి.

పరిశ్రమలకి శాశాల:— పాఠశాలలకును కళాశాలలకును వెళ్లువారి వసతులనుగరించి రాజమహేంద్రవరమునను త్వరలోనోపరిశ్రమల శాశాల తెలుపబడునని తెలియుచున్నది. అందు మూడుసంస్థానముల కాలము విద్య నెయ్యకొనలేను. కొన్నికళలందు శ్రీలున్నత్యేకతకూడా మొనగుదురు. కళాశాల యందు ఎం. జి. లాజు. ఎల్. ఎం. ఈ. ఎ. ఎం. వి. ఈ గాద ముఖ్యబోధకులుగ నుండురు విద్యములు తెలిసికొంగోరువారు కే తిరుమలరావు ఒంటలుగారు ఇన్ని సుపేట రాజమహేంద్రవరము అనివాసి కొనవచ్చును.

పంచాంగములు:— బ్ర. శ్రీ. చీమలపాటి చురి డయ్య కథాంతి గాయను తిప్పాజ్ఞుల సిద్ధాంతి రామకృష్ణగారు సులచించి: డిక్టోడోర సంవత్సర పంచాంగములు మాకాల్యా యమునకు పంపబడివి. మిడిన పూర్వముగ నుడుకొన్నారము. సత్య గృహహోమయోగములకు ననేక ముఖ్యాంశములతో నొన్నయ స్వార్థావారి పరాయణులకు ఇవి మిక్కిలి సాహాయ్యములుగ నున్నవి.

ఒక మోటారు ప్రమాదము:— మాంటు రోడ్డులో బోడేకలానిగ్రహముద్ద నిన్నయనయము ఒక మోటారు ప్రమాదము జరిగెను. పాళాయను కొక్కెన్ వాడు మోటారుదెబ్బ తగిలినపోయెను. కారు అసిస్టెంట్ డ్రైవరు ఎన్. ఎం. బ్రసుగారిది. మోటారుబండి కిలాబున చెడిపోయినందున ఈ ప్రమాదము సంభవించెను. ఎవరెంత తిమ్మింప బూతుకొనినను పిలువడినదికాదు. డ్రైవరుపట్టి శిక్షనువిధించలేదు. ప్రమాదము కలనసంభవించిన తరువాతని భారీ నిర్దోషులెవరు.

రాయలు కమిషన్

ప్రభువుల సభలో తీవ్రమగు చర్చ

ప్రస్తుత పరిస్థితులు - పీలు ప్రభువు

యూరపియను ఉద్యోగులు దొరుకుటకష్టము

రాయలు కమిషనుకు రాజ్యాంగ విధానముతో జోక్యముండదు.

రాయలు కమిషను త్వరలో పనిముగించును - వ్యయము తక్కువగ నేయుండును.

మాన్యులైన తేదీని ప్రభువుల సభలో రాయలు కమిషను విచారణను గూర్చి తీవ్రమగు చర్చ జరిగినది. ఇన్స్టిట్యూట్ ప్రభువు విషయమును చర్చకు ప్రారంభించిరి. రాయలు కమిషను అనవసరము, వ్యయ భారమనిరి. ఇండియాలో పరిస్థితులు చాల మారినవి. కొన్ని సంవత్సరములలోనే సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగుల పరిస్థితులయందు విస్తారముగ మార్పులు గల్గినవి. ఈ విషయమును మరల యోచించి వ్యవహారములను చక్క బెట్టవలసి యున్నది. అందుచే రాయలు కమిషను అనవసరమే యని పీలు ప్రభువు తెలియజేసెను. రాయలు కమిషను వారు రాజ్యాంగ విధానముతో ప్రమేయమును గల్పించుకొనరనియు సివిల్ సర్వీసు యుద్యోగుల పుట్టు పూర్వోత్తరముతో సంబంధము కలుగజేసికొనరనియు ప్రస్తుతము దున్న సంగతులనే ఆలోచించి సరియయిన యూరపియను ఉద్యోగులను ఇండియాకు బంపించుటకు సాధనములను సరిచేరనియు పీలు ప్రభువు నుడివెను. రాయలు కమిషను వారు తమ పనిని అతిశీఘ్రముగనే ముగించెదరనియు వీరికగు ఖర్చుగూడ చాల తక్కువగనే యుండుననిరి.

రాయలు కమిషను

ప్రభువుల సభలో ఇన్స్టిట్యూట్ గారి చర్చ

అ.వె.కె. మార్చి 1:—రాయలు కమిషను నియమించుటకు గల అంశము, దీని చేయుటకు యెట్టి ఖర్చునకు అగును, ఈ ఖర్చును తన భారతదేశము పోషించునా యు ప్రభువుల సభలో ఇన్స్టిట్యూట్ ప్రభువు ఆడిగెను. ఈ కమిషను వారి పనిచాల కష్టమైనది, వ్యయముతో గూడుకొన్నది. ఇ.త.ల.కే పొషణ అని గర్హించుటకు సాధ్యము కాదని, అ.వె.కె. ఈ కమిషను కలన పూర్వపు జాతివిభేదములను తలచుచున్నది. ఈ కమిషను కలన ఈ కమిషను వారు పూరించుటకు సాధ్యము గాదనిరి. ప్రభుత్వము వారి కట్టకము విరోధము లేదనిరి.

సి.వె.కె. ప్రభువు

రాయలు కమిషను ఆశక్తియుండి తీరవలెననియు సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగులను కాపాడి వారు అంతరించుటకు తేయుటకు ఏదో ఇట్టి కమిషను అవసరమనిరి.

పీలు ప్రభువు

రాయలు కమిషను వారు తమ వివేకమును తయారు చేయుటకు 7-8 సంవత్సరములు కట్టుకునున్నట్లున్నది. అట్టి కమిషనును నియమించుట మూలభిప్రాయముగాదు. తాము నియమించిన కమిషను వారు అంతరించిన ఇదివరలోనే నిర్వహించి రనియు క్రొత్త రాయలు కమిషను వారు చేయుట ఏమియు లేదనియు ఇన్స్టిట్యూట్ గారి యభిప్రాయముగ గిన్నించుచున్నది. ఈ రాయలు కమిషను గూర్చి చాల భిన్నాభిప్రాయములున్నవి. మాంటేగుగారి కమిషను ఆ కనకరమనిరి. ఇన్స్టిట్యూట్ గారు ఏమియు తెచ్చక కమిషను మూలములదనిరి. ఈ కమిషను ను నియమించిన వ్యవహారపు దిక్కులు విడిపోవునని నా యభిప్రాయమనిరి. ఈ రాయలు కమిషను చాల చిన్నది. అతివాదపుట కల ఆక్షేపణకు, అంధోశనకాయలకు మల కొంత అంశము నిచ్చును. వారలనే ప్రభుత్వమును అతివాదపుటకల ఆక్షేపించుటకు విని యాదుభాగ్యము ఇన్స్టిట్యూట్ గారి కిచ్చిన ఈ ఆక్షే

పణలు వా రంగ ప్రాముఖ్యమును ఇచ్చియుండెను, పాటిం చెను. ఎవలో అతివాదులు కొందరు ఆక్షేపించిరిని వివేకముతో గూడుకొన్న విని విడనాడుట అవివేక మనిపించుకొనును. నేనేగాను, ఇంగ్లాండు లోను, ఇండియాలోగూడ బాధ్యత యాతులకు పెద్దవాడు కొంద రీకమిషనును గూడదని చర్చ తుదకు లేచి ఇన్స్టిట్యూట్ ప్రభువు తెలియజేసిరి.

చాల సంవత్సరములవరకు సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగులను చాలవరకు ఇంగ్లాండునుండి పంపించుచున్నది, అనవసరమనియు దినుతులకు భారతరాజకీయ నేత్రము చాలమంది ఒప్పుకొనిరి. వీరి పరిస్థితులు తృప్తికరముగ జేయబడలే ననిరి. భారతదేశపు తిరిగి పరిస్థితులు వాకు చక్కగ తెలియుటచే ఇన్స్టిట్యూట్ కమిషను వారివలె ఎక్కువ ఖర్చును జేయరని తెప్పించెను. వీరి వ్యయము అతిస్వల్పముగనే యుండును. కమిషను పని కొలదిగాను ములలోనే ముగియును.

ఇండియాను సివిల్ సర్వీస్ ఉద్యోగుల భావిభాగ్యోదయము స్థిరముగ లేవకుండుట ఇంగ్లాండునుండి ఎవరిని బంపుటకును కష్టముగ నున్నది. ఇండియాకు వచ్చుటకు వీరు అంగీకరించుట లేదు. ఈ విషయములన్నటిని ఆలోచించి చక్క బరిచిన గాని ఇండియా ప్రభుత్వపరిపాలక వర్గ మంతయు ఉత్సాహముగ నుండును. యుద్ధమునకు పూర్వమున్న సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగుల సంఖ్య ఇప్పుడులేదు. ఉన్న వారిలో గూడ చాలమంది అంశాల పీంచనులను బుచ్చుకొని పనిని చాలించుకొనుచున్నారు. 1921 నవంబరు నుండి ఇంతవరకు 227 దిరభాగ్యులున్నవి. ఇందులో 217 అంగీకరించబడినవి. శిశ్యవిద్యాలయపు యోగ్యత గల యూరపియనులు చాలినంతమంది కచ్చుటలేదు. పూర్వము పనిజేసిన మానుకొన్నవారిని నియమించినను ఆసము సంఖ్యను తనము పూర్తి చేయజాలము. 1920 లో అనుకోని దాని కంటే ఎక్కువ గ భారతీయులు నియమించబడిరి. యూరపియనులు కొలదిగ దొరుకుటచే భారతీయులనే తీసికొనవలసి వచ్చెను. భారతీయులను, బ్రిటిషు వారును కలిపి పనిచేయునలెననియు, అనవసరమనియు అంగీకరింపబడుటచే తాము ఇండియా కిరపాలన విషయమునుబట్టి మాట్లాడుచున్నామనిరి. పాలీసు ఉద్యోగులు దొరుకుటలో అంతిమములేదు అవధిముగల ప్రాంత ఉద్యోగుల లీకాభిముఖి విరామమును భొందుటయే ఒక కష్టము (కొత్తవారు దొరకుట కష్టములేదు. వీన్ని కయ్యములు ఇండియాకు బోయిస్తారు అనుభవము గలవాని స్థానములను—ఉద్యోగుల స్థానము నాక్రమించుకొనుటకు చాలకాలముపట్టును. ఇండియా 1919 వ ఆక్టుచే సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగుల పరిస్థితులన్నియు మారిపోయినవి. కాన ఈ విషయమై అన్ని సంగతులను ఆలోచించి పరిష్కారము జేయవలసి యున్నది. భారతదేశపరిపాలనయొక్క మంచికొరకే ఈ కమిషనును నియమించి వారము. ఇండియాను, బ్రిటిషు సర్వీసులను గూర్చి బాగ్రత విచారించవలసి యున్నదనిరి

తురుష్క-లు సామిప్యప్రాచ్య సమస్య

అఫ్ఘనిస్తాను. పాకిస్తాను, రష్యా దేశములలో స్నేహముగ నుండుట తమ సామిప్యప్రాచ్యదేశ విధానమని కెమలుపాషా గారు తెలియజేసిరి. రష్యాలో అర్ధి, రాయబారుల నియామకమును గూర్చి రాజుబాగములు జరుగుచున్నవనిరి.

విరిపు స్త్రీ స్వేటు

విరిపు స్త్రీ స్వేటులో ఏపిలు ఒకటవ తేదీనుండి నుండునా అనుబంధానికి వచ్చును.

లికర్లునుండి వచ్చుచున్న యాదలో 2000 ఛాంపుక్ ఫిరంగి మంగలతోటలు కనబడినవి. డి.కె. డెయిలీ మెయిలు విలేజు తెలుపుచున్నాడు. నాకాసిబ్బంది దగ్గర ఈ విషయమై కొన్ని కాగితములు జక్కించెను. వీరిని అరెస్టుజేసిరి.

డల్లిలో ఒక ఇంట్లో మారబడికాడ 19 తుపాకులు 18 బాంబులు, మందుగుండుతోటలు వందలకొలది కనబడినవి. నాగురు అరెస్టుజేయబడిరి.

ఒక వెలయలు రైలువాశము జేయబడినది. (కీరహిల్ నావుడుకొంగు కవుంటియొకటల బెట్టబడినది. 8 గురు స్త్రీలు విప్లవకారిణులు అరెస్టు జేయబడిరి.

నల్లమందును దానికి సంబంధించిన ఇతర పదార్థములను చాల తక్కువగ తయారుచేయుటకు యానె.పెట్.స్టేబునాద ప్రయత్నించుచున్నాడు. ఈ విషయమై వివేకీయులతో రాజు బాగములను జరుపుచున్నాడు.

బ్రిటన్ - ఇరాకు

ఆరంభిస్తోరు గారు

అంగారాలో చర్చ జరుగు చాలములోనే మధ్యప్రాచ్య దేశములలోను బ్రిటిషు సైన్యము సంఖ్యను తెలియజేయలేదు. మనము ఇరాకులో ఉండునదిలేనిది నిశ్చయమగు లోతుగనే తెలియజేయలేదు.

ఇరాకు ఇనుకదారుల విలువ 8500000 పౌండుల దీనిని వీలైతే ఇరాకు ప్రభుత్వము వారు తిరిగి ఇచ్చవలెను.

గర్ కామ్యూటల్ హోయ గారు వైమానిక దళమునుగొని యాదెను. తర్జితో సంధి కుదిరిన ఇరాకు సైన్యమును తిరిగించుటకు వీలగును. బ్రిటిషు వారు ఇరాకును కాక్రెముగ అక్రమించుకొనుటకు తీర్మానము అంగీకరించరని దని ల్యాండు గారనిరి.

బ్రిటిషు సేనలను ఇరాకునుండి మరలించరాదని విశ్వాస గారనిరి.

గందర్ఫులు అనుకూలముగ నున్న పుడు నేనలను మరలించవచ్చునని వటుగారనిరి.

ఉభయతముల వారికిని, తురుష్కలకును, ఇంగ్లాండు నకు గౌరవ మగుసంధిగాకలెను. మనము ఇరాకు విషయమై అతి బాగదగ మాట్లాడవలెను. లేదా బోడి వివిధ ప్రతినిధి పోయి అంగారా అసంబ్లివారు మనకు కళంకమును దెచ్చిపెట్టె తురుష్కల మైత్రీ మనకు, మనమైత్రీ తురుష్కలకు గావలెను. ఇది సమకూడిన సామిప్య ప్రాచ్యదేశ సమస్య అనుబంధ పరిణామమును చాల్చును. త్వరలోనే ఇరాకు సామిప్య ప్రాచ్యదేశ సమస్య గా ఇరాకులో అబ్దుల జాలీసు సంస్థానము నేర్పరుపవలెను. తర్జితో గంధ అనుబంధముగ కుదరకని ఆర వియాలో ప్రతి, గోధులు విస్తారముగ పండును. స్వేచ్ఛా వర్తకులకు నుండుటకు వీలగును. స్వతంత్ర ఆధారపడుటకు వీలగుటకు ఆరబ్బుబాతీసు సామిప్యము నేర్పరుచుట కష్టము లేదు అని పేయి నూయి గారి యభిప్రాయమును గోరుగాడు తమ ప్రత్యుత్తరసందర్భమున తెలియజేసిరి.

బ్రిటిషు సామిప్యమున అదేవులను విస్తారముగ యభివృద్ధి జేయుటకు సామిప్య ఆర్థిక సభవారు జేయవలెనని యున్నాడు.

ఈ సాలన బ్రిటిషు వర్తకము మెల్లగ నభివృద్ధి గావరని గర్ విలియం జోయిన్ సన్ హిట్లె గారు తెలియజేసిరి.

భారత ఆర్థిక పునరుద్ధరణ గూర్చి ఫిల్లి అసంబ్లివారికి ఇండియా కార్యాలయపు ప్రభుత్వము వారికిని భిన్నాభిప్రాయములున్నవి. కనంతులు బయటజేసినవి మాకు కంటి తెలుపుచున్నది.

తురుష్క గ్రీకు బండిలను మార్చుకొనుట ఆఫ్రుజేయబడినది. క్రైస్తవులను ప్రవాసముల కంపముని, తురుష్కల భయ మిచ్చువరకు ఇట్లు ఆఫ్రుజేయబడును.

యూ రు ప రి స్త్రీ తు లు
ఈ రూర గోల వావాటికి భీకరమగు యున్నది. పరాగులు కఠినచర్యలు, కర్మనుల నిరోధమును ఎంతమాత్రము తగ్గించలేదు. ఫ్రాంసు జేయమునకు రూరలో పరాగులు లులంబించి యున్న కఠినచర్యల వసుమన పరాగుల యభిముఖత తెలియజేసెను.

అప్పుడు స్వాతంత్ర్యము లందములో అప్పుడే రావలసిందిగా కోరుతున్నాము.

లిబరల్ పక్షమువారిందరూ ఏకముగ నుండవలె ననియు తనకెంతమాత్రము వాడుకయు కావలెనను ఉద్దేశ్యములేదని లా యిట్టే జార్జి గారు తెలియజేసిరి.

రూరసమస్య పరిష్కారము వహనలే రావలసినదని ప్రారంభించవలెనని జర్మనుల వాదము. వారి యభిప్రాయముగూడ అజేయమునందు ప్రారంభించవలెననుదర్శన బయలుదేరిన లాభము.

1000,000,000 మార్కుల నష్టము పరామలు బోక మాను పొందుచేయుటచే నష్టము గల్గెనుచున్నారని

రూరనుండి కొందరు పనిచేయుచేక బిచ్చమెత్తుకొని బ్రతుకుటకు బహిర్యోగము వచ్చిరి. బహిర్యోగ వారు పిరిని తిరిగి రూరకు బంపివేయుచున్నారని తక్కినవారిని బహిర్యోగ రూరనియుటలేదు.

రూర ఆక్రమణ తప్పకని తెలిసినపుడు జర్మనులుగూడ చారులను నియమించి పారిశ్రామిక పట్టణములలో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను జరుపుచుండలయు నని ఉత్తరపు జేయుచున్నది. ఈ గూఢచారులను పరామలు కనుగొని అరస్తుజేసిరి.

పరామలు, బైర్యములు తమ ఆక్రమణ ప్రదేశములను నెండుటయు క్రొత్త నుంకముల పాలమును వేర్పయిల్లు సందడిని అంకితము చేయుచున్నారని భిక్షులుగ నున్నదని పరామలు తమ అసమర్థతను బాపుచు జర్మనుల ఆక్షేపణ జేసిరి.

పరామలు ఏర్పరచు వ్యాయస్థానముల తీర్పులను తాము అంగీకరించునని గూడ తెలియజేసిరి.

ఆక్రమణ లైసెంసు ఇవ్వవలెనని నన్నిటిని ప్రాంత బైర్యములు స్వాధీనము చేసుకొని పాలించుచున్నారు. బైర్య పాలనా రాధ్యతలయే వారికి బ్రతిపని ప్రదేశములలో నున్న ఇనుపదారులు యథాప్రకారముగ నేయుండును.

రూరలో జర్మనులు ఇవ్వవలసిన సామూహిక పనులు జేయుటకు పరామలు మద్దతులు, పోగవుట్టల మీద పన్ను కన్నులను వశపరచుకొనుచున్నారు. ఇవ్వవలసిన కార్యాలయములు మూయుటకును.

జర్మనులు నష్టపరిహారములనుగూర్చి అధికారులజేయు ఏర్పాటులను జర్మనులు ఒప్పుకొన్న రూరక్షేత్రపు అంకితమును మార్గము కానించు ననిరి.

బోకము ను ని ని ప ల ఖ బా వా నుండి పరామలు 85000000 మార్కులను వశపరచుకొనిరి.

రెండు ఇగురు ఆగెకలో సమ్మెకట్టిన ఇనుపదారుల నిమిత్తము బంపిన 80,000,000 మార్కులను పరామలు స్వాధీనము చేసికొనిరి.

అంతర్జాతీయమండలి కమిషను ఉపయోగము నిమిత్తము తెలిపానులను జేయుచు జర్మనులు అనుటచే పరామలు నైపుణులు కొద్దెంతపాకార్యాలయమును ఆక్రమించుకొనిరి. పరామలే తెలిపాను తీగలను వేసెదరు.

తెలిపాను, పోస్టు కనివారము సమ్మెకట్టి తీగలను నరికి వేసిరి తెలియచున్నది.

ఏదెన్న ప్రభుత్వమువారు మూల ధనమువిన పన్ను వేయ నిశ్చయించిరి.

విదాత్తుల కానము శ్రీ పురుషులకు ఒకే విధముగ కర్తవ్య కానము కామన్న సభలో ఆమోదింపబడెను.

ఇప్పుటినుండి భర్త ప్రకరము నీతియారని భార్యజెప్పిన భర్తను విడవబడుటకు చాలును. భర్త చూచుకొని తనను కూర ముగ యజ్ఞతేయ వసరములేదు.

వివాహము జేసుకొనుటకు నిశ్చయించుకొని వివాహము అగుటకు పూర్వముబుట్టిన పిల్లలు ఆతిథిదండలు తరువాత పెండ్లి జేసికొన్నవో జేసినపుడుటగానే ఎంచబడుదురు.

బైర్యములు అప్పుడు కర్తవ్య బాధించుచున్న జేసి కొనిరి.

యుద్ధ బహుమతులు

కొచ్చి, మార్చి 4:- లెఫ్టినెంట్ కమాండరు గాడ్ ఫ్రే గారు జేరిన బహిరంగ సభయందు యుద్ధమునందు బైర్య సాహసము ప్రకటన పట దినవారికి బహుమతులనిచ్చిరి అం బరబుద్ధిగోరింగారి బ్రతిపని యుద్ధపతకమును, మర్రెంబైలు మార్చి 5 కు తీరవలయుచున్నది. బాబూ సాహెబ్ నువోనద్ ఊస్మాల్ గారికి కిక్ నెట్టు పతకము నొసంగబడెను.

తైజరీ బిల్లులు

75 లక్షల రూపాయలు పెండ్లనుకీయ్యబడును

కలకత్తా, మార్చి 4:- ప్రభుత్వమువారు యాక్రొంది ప్రకటన బహిరంగ కలదిరి:- 8 నెలల వాయిదా, 6 నెలల వాయిదా బిల్లులు 50 లక్షలును, 9 నెలల వాయిదా 25 లక్షలును, అయ్యుటకు ననియు, అందులకు పెండ్లనుకీయ్యబడును పంపుకొన కలయునని ప్రకటించబడెను. 3 నెలల బిల్లులపై 80 లక్షలకును, 8510000 రూపాయలకు 6 నెలల బిల్లులపైను, పెండ్లనుకీయ్యబడును. 51 లక్షలు 9 నెలల బిల్లులపైను, పెండ్లనుకీయ్యబడును. ఈ క్రింది మొత్తములు ల పెండ్లనుకీయ్యబడును జేసబడెను 6 నెలలవాయిదా బిల్లులు.

ర. 100 కి. ర. 87-5-0 9 నెలలవాయిదా బిల్లులు, 100 కి. ర. 86-7-4 3 నెలలవాయిదా బిల్లులు, మంజూరు చేయ బడలేదు. 50 లక్షల 3, 6 నెలల బిల్లులకును, 25 లక్షల 9 నెలల బిల్లులకును పెండ్లనుకీయ్యబడును. మిగతా బిల్లులు 3 నెలలవాయిదా అయ్యుటచే, బిల్లులపై మార్చి 12-5 కేదీనుండి 17-5 కేదీ లోపలనే తేదీ పెండ్లనుకీయ్యబడును ఆ తేదీ వేసి యిచ్చబడును.

పంజాబు శాసనసభ

లాహోరు, మార్చి 1:- పంజాబు శాసనసభ సేటి సమావేశములో వైస్రాయి మొదలు సర్ జాన్ మేనార్డు గారు 1928-24 బడ్జెటును సమర్పించిరి. 98 లక్షలకుంటు కనబడ బడినది. 1922-28 అంచనాలంటు 171 లక్షలు మొత్తము ఆదాయము 988 లక్షల 29 వేలు. అనగా జరుగుచున్న సంకల్ప రపు ఆదాయము కన్న 81 లక్షల లెక్కకు. మొత్తమువ్యయము 1,81 లక్షలు జరుగుచున్న సంకల్పముకన్న 15 లక్షలు తక్కువ. వడ్డీగర్లు యెక్కువైనవి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ముఖ ముగ్గించుటకై కొరిరి. అయినను యాయేటికి క్రిందటి యేటి కన్న కొంచెము పొగుగ నున్నది. రైటింగి మెంటు కమిటీ అధిక సంఖ్యకుల సలహాల ననుసరించి యాక్రొంది తగ్గుదల గావించ బడినది:- ఒక ప్రభుత్వ కార్యదర్శి తీసివేయబడెను. జడ్జిక్ ప్రాసిక్యూటర్ల జేతములను కడి రు. 50000. తగ్గించ బడమైనది. రోడ్లలయరవ్యతుకు గ్రాంటులు తగ్గించబడినవి. రాకపోకలసంఖ్య గ్రాంటులలోనుండి 8 లక్షలు తగ్గించబడినవి. పోలీసు వ్యయములో 5 లక్షలు తగ్గించబడినవి, ఆటవిక కాకలా 6 లక్షలు తగ్గుదల.

మేనార్డు గారు ప్రభుత్వాకాసా శంకరమున పంజాబుదేశి యలను కాలువలపెట్టుటకును పెట్టుదనికొరి. ఇది కను క్రొత్త ప్రయత్న మని చెప్పిరి.

లాహోరు 28 ఫిబ్రవరి:- పంజాబు శాసనసభ సేడు సమావేశమయ్యెను. ఒక ప్రశ్న కర్తమయ్యచు కిత్లో 2/ పాలు అనుభించించి టైడి 795 మందికుడల చేయబడి మేనార్డు గారు చెప్పిరి. మీలో రాజీయగుటైడిలేరు కాని యిట్లు విడుదలచేయటలో రాజీయ నేరములను ప్రత్యేకము చూడలేదు.

నెంటుమార్కు పునరుద్ధరణము.

దెంగురూరు, మార్చి 3:- కొలదిగోజుల కిరము వారి పోయిన నెంటుమార్కు చెర్చని పునరుద్ధరించుటకై ధనమిచ్చు కేసుబడుచున్నది. 18,000 రూపాయ లింకపాటు వసూలైనవి. దెంగురూరులో నున్న నీనీమా కొంపెరి వారి లంకకు తమమాస్తి ఆదాయములో 1/5 భాగ మొసంగిరి.

ఆ సాం శా స న స భ

ఆ సాం, మార్చి 2:- ఆ సాం శా స న స భలో ఆర్థిక సభ దురీక్షగాను ఆదాయవ్యయపత్రమును ప్రవేశపెట్టుచు కాష్ట్రీ యనిలరుయేమియు మిగలలేననియు 72 వేల రూపాయలు అంచనా వేయ బడిన ఓ వ రు (డాక్టర్ తి యవమైసదయి చెప్పెను. ఎక్స్లెంజు స్టాపులను ఆదాయము అనుకొన్న తీటికన్న తక్కువగావచ్చెను. రాబోవు సంకల్పము అంచనావ్యయము ఆదాయముకన్న 72 వేలు యెక్కువగును కొందరు పురుషులు రాష్ట్రము అవ్వలగానికి దిగుచున్నదని యనవచ్చును. కాని నిరాశబోధ ననుసరించలేదు. ఆదాయము హెచ్చు అగుచున్నది వ్యయము తగ్గుచున్నది. భూమిపై ఆదాయము ఎక్స్లెంజు అవ్వలకు: ఆదాయము పెరుగును. ఇదివరకు గావించ బడిన గుర్తులు గాక ప్రతిభాభ్యయమును 100% 5 వంతున తగ్గించబడినది. ఇంకను తగ్గుదల కావచ్చును.

శ్రీజగద్గురుశృంగేరిశంకరాచార్య చంద్రశేఖర భారతీస్వాములవారు

వారికి కలిగిన ప్రత్యభ్రమ

శృంగేరిలోజరిగిన బహిరంగ సభాధ్యక్షుని ప్రకటన

ఫి. బి. 25 క తేదీ వ మహాసభాధ్యక్షు డిటుల వ్రాసెను శ్రీస్వాములవారికి మనోగ్లావి లిగినదని 1923 జనవరి 28 క తేదీ ప్రకటింపబడినది. ఏదెంటు యిరులకెక్కరికిని తెలుపబడెనది గురూకులొక్కొక్కరియైనట్లును డాక్టరు శృంగేరిస్వామయ్య గారికి వారలగా వారు శృంగేరికివచ్చిరి. వీరిల మైసూరు దొర తోమువారు సంబలేడు. ఆ శృంగేరి గారు స్వాములవారికి యింజ క్షనుయిచ్చి శృంగేరిలోనున్న కలుకనీయేటుసర్దుకకు కొన్ని విషయములు తెలిపి దెంగురూరుకల్లి కొన్ని అవునధములను గూడ పంపిరి. వానిని నడపవలసిన విధానమును చూడ వివరించిరి. గాని ఆ ప్రకారము వానిని నడిపించలేదు. వారు పంపినయందు లబంగిరి కేటింకును విప్పనైన లేదు. అయ్యురూగురు దెంగు రూరులో ప్రజలులగు డాక్టరులతో నాలోచించి ఆనందులను పంపించిరి.

వరియొక ఆయుర్వేద వైద్యునిపిలిపించిరి. ఆయన కొద్ది ఆనుభవము కలదు. ఆయన పయి పరిశీలన చేయించెను. ఈవైద్యుడైన కృతంత్రించి చికిత్సచేయుటకు మరము ఉ ద్యోగ నువతింపలేదు. ఆయుర్వేద పాశ్చాత్యవిధానములను చెంటిని అభ్యసించిన వైద్య కళాశాలవిదు లెందరోయుండగా యిట్టి సామాన్యవైద్యుని ఏల నియమించుచు అందరికిని చాల ఆను మానముగానున్నది.

ఈ వ్యాధిలక్షణ మెటులున్నదనగా రోజుకు కొన్ని గంటలసేపు మాత్రమే స్వాములవారికి ఉన్నాదము కడుతీరము గా నుండును. తక్కినకాలము నందంతయు వారు చాల శాంత ముగా నుండురు. స్వాములవారి కేమియును జబ్బులేదని కనిగలు రావకాష్ట్రీ గారు తెలుపుచున్నారు. మేమునిరించిన లక్షణ ములను గూర్చిన వివరములను ఏదెంటు మరుగుపరచుచు ఉన్నది కొన్ని లేని కొన్ని కలిపి ప్రతిరోజు విచార్య. పువుచున్నాడు.

దొంగిలమువారికి నాలకృము చేయక మరొక ప్రవీణు లగు వైద్యులను పంపవలెను. వారువచ్చి స్వాములవారిని పరీ టించి యిట్టిదని కష్టముగా కష్టముగా తెలుప వలెను. నిజముగా నది వ్యాధియే దొంగిల వ్యాధిభూరిగా మరుగుపరచును స్వాములవారి సంకలమును ఆడాక్టరులే స్వకముగా పూజవలెను. ఆయుర్వేద పండితులు విద్యాకా కే. శేషకాష్ట్రీ గారు స్వాములవారిని పరీటించి వారికి మనో విచారము తిప్పు మరెట్టి వ్యాధియును లేదని తెలిపిరి. ఇప్పుడు లగిన చికిత్సచేయక ఈ కేటించినవో వ్యాధి ముదిరి ఆసాధ్య మగును. గాని దొరతనమువారు పెంటనే గట్టి వైద్యులను పంపి గట్టి ప్రయత్నములను చేయవలెను.

శ్రీస్వాములవారికి జాగీరు కూడగలదు. ఈ గురువులు సందా జాగీరు పరిపాలనము కేవలము మరము ఏదెంటుమిగు న కలలచూడెను. అందుకొక కార్యనిర్వాహక సంఘమును నిర్మ మించవలెను. శ్రీ స్వాములవారికి సంపూర్ణాశ్రాశ్రయము కలుగు వరకును కార్యనిర్వాహక సంఘమువారే పరిపాలించుచుండ వలెను. పిమ్మట శ్రీస్వాములవారికి గూడ ఈ సంఘమువారు చాల సహాయము చేయగలుగుదురు.

ఆజగ్రతీకృతడి జగద్గురునకు సంపూర్ణాశ్రాశ్రయము మీకు యా సత్కార్యములు చేయవలెనను గూర్చుమును కలుగ జేయుచున్నాడు. శృంగేరి మహాసభ-25-2-1923-అధ్యక్షుడు (సంతకము తెలియలేదు).

హెచ్. సుబ్బరాయ శాస్త్రి గారి ప్రకటనము

శ్రీస్వాములవారి ఆరోగ్యము సంతృప్తికరముగా లేదు. తగిన చికిత్స జరుపబడలేదు. ఫిక్కులులను కష్టపుచుచున్నాడు. భారతదేశమున గురుభక్త 50 వైద్యులందరూ దెంగురూరులో మల్లేశ్వరమున వోక సంఘముగా కేర్పడి యానెల 10 క తేదీకి శృంగేరికి వెళ్లవలెను.

హెచ్. మద్దూరాయ శాస్త్రి, హెచ్. పి. శాస్త్రి 4165 ముసాఖా, సిద్ధి, నేర్పద్రామమంకల్లు-1928 మార్చి 1 క తేదీ.

వదుకునూలు కావలెనా?

కర్నాటకములో వలయునంత దొరికును.

ఖద్దరులచారక సంఘాధికారి యగు శ్రీ యంత మగ్నాలోకే. గాంధీగారు మమ్ముల ప్రకటించుచున్న యాక్రింది విషయమును బంపిరి:-

అఖిల భారత కార్యకర్తల ఖద్దరుకాపువారు గతవత్సరము ఇండియాలో జరిగిన ఖద్దరు ప్రచారము గూర్చి ఒక పుస్తకము ప్రచురించిరి. వాదసత్యాగ్రహ శ్రమాధికారిచే నూతనముగ ప్రాపించబడిన 'మహారాష్ట్ర ఖద్దరు' అను మహారాష్ట్ర మాసపత్రిక ప్రభుత్వంపైకలలో అపుస్తకము సంబంధిత ప్రతినిధి వివరింపబడినది. ఆవిషయము కర్నాటక రాష్ట్రమును గూర్చి వివేకలో నూలు బడుటలు రేట్లను గురించి యొక్కది. అనివేదికయందు దెల్పిన రేట్లను ఋజువు చేయుటకు వీలులేదు. దానివై విమర్శనము యొక్కము నున్నది. అనివేదికమును అంత వివరముగ జదివినప్పుడు జాతీయమతము మహారాష్ట్ర ఖద్దరు సంపాదకులకు కృతజ్ఞులము. ఖద్దరు ప్రచారక సంఘమువారు జేసినవనిగూర్చి యితరచారా ప్రక్రియగూడ ప్రతినిధిగొందునని మేము దలంచెదము. అప్పుడప్పుడునివేదికములను పత్రికలలో ప్రకటించుటయేగాక, వానిని బాగుగజదివి, యేమైన గమనింపవలసిన విషయము లుండునోయెడల ఆయారాష్ట్రములకు వలయునూచుట జేయుటకులను మంచిసేవ జేయుటగును.

కర్నాటకములో వదుకునూలు తెక్కువగలదు

మహారాష్ట్ర ఖద్దరు దెల్పిన విషయమును గూర్చి మేము కర్నాటక ఖాదీకాపుల విచారించితిమి. దానివైవిన ప్రత్యుత్తరము నీక్రింద ప్రచురించుచున్నాము:-

ఆర్యా, మీరు ప్రాసిన 7-వ తేది లేఖ అందినది, ప్రస్తుతము కూలికేట్లట్లు:-

- 20 తులములు, 10 నెంబరు నూలుబడుటకు 0-2-6
- 20 తు|| 15 నెం|| నూలుబడుటకు 0-4-0
- 20 తు|| 20 నెం|| నూలుబడుటకు 0-4-0
- 20 తు|| 30 నెం|| నూలుబడుటకు 0-14-0

"నూలుబడుట వారల తుత్సాహము గలగజేయుటకే మేము సన్నచారము కడుటవారల కెక్కువ కూలియిచ్చుచున్నాము. సాధారణముగా 12, 15 నెంబరుల చారము కడుకబడుచుండును. 20 తులముల కేరకు 3, 4 అజా లీ చుబడును. 12 15 నెంబరులనూలు వలయునంత దొరకును. ప్రస్తుతము గడగ గాంగ్రెసు కమిటీగడ్డకెవల రూపాయల ఖరీదు జేయునూలును వివాదాత్మకంగా కమిటీవద్ద 2 వేల ఖరీదు జేయునూలును కలదు. బీజాపూర్ ధార్యారు. జిల్లాలలో కరువుండుటకులను యీ నూలు యెంతైన తయారగుగలదు. గ్రామస్థులకు స్వీదర పోషణకై పనికావలసియున్నది.

శేరువు20తులము లుండవలసినది 30తులము లని తెల్పుట యేఅందుకప్పు. అవసరమైనయెడల ధార్యారు బీజాపూర్ జిల్లాలలో ఔషధనివారణకలప్రారంభించి దలచిచున్నాము. మీరు కావలయునీని నూలుగల్గయిజేసెదము. నూలుకొనువారు లేక పోవుటకులను పని ప్రారంభించుటకు వెనడియు చున్నాము. ఆనూలు నుండి ఖద్దరును నేయుటకు వలయునంతమంది నేతగాంధ్రులేరు. కావున 12, 15 నెంబరుల నూలును కొనువారి నేతగలనై ఖాతా యేర్పరచి యెడల మీరు మా కెంతయు సహాయము జేసినవారగుదురు."

ఈ సం గతి దెల్పినందుకును, నూలు నువదనియు, యిచ్చెద మనియు దెలిపవందుల కెంతయుసంతోషము. వదుకునూలు యొక్కడ దొరుకునని మమ్ములనుచాలమంది కొడుతరుణములకు సరిగవదుకునూలు దొరుకునని మీరు దెబ్బచున్నారు. వదుకునూలు లేకపోవుటచేత కడునూలుతో అనేకరాష్ట్రములందు నేతగాంధ్రు వదుకుచున్నారో మాకు దెలియును. కర్నాటక ఖాదీకాపు వారు నూలు నిచ్చెద మన్న యవకాశమును చూచుకొన్నయెడల గడగ నూలు నేయుటకు వీలుగల్గును. ఈతరుణమున అన్ని రాష్ట్రములను ఆయ చోట్లనేతగాంధ్ర సంఖ్యయెంతగలదో సత్వరము దెలిసికొని వదుకునూలు సంఖ్యకన్న నెక్కువయిచ్చు యెడల నేతగాంధ్రుల పోగా నూలు మిగులు రాష్ట్రములనుండి నూలును కొని యీవనితేని నేతగాంధ్ర కిచ్చుటకు ధనమును సమకూర్చుకొనవలయును.

ప్రచారకుల ప్రవర్తన

ఈపనిని జేయుటకు అయారాష్ట్రములలో ఖాదీకాపుల వైచిత్ర్యవృద్ధి వ్యాపారసౌల్య అధివిజ్ఞానము గల్గిన మనుష్యులుండుట అవసరము. వీరిక్రింద వస్తుకముగ పనిజేయువారు లుండవలయును. అట్టిప్రచారకులకు స్వీయపోషణకై అలవెన్న నీయవచ్చును.

పుదుక్కోట ప్రతినిధిసభాసమావేశము

దివానుగారి యుపన్యాసము

పుదుక్కోట, మార్చి 2:- నేటిదినము పుదుక్కోటప్రతినిధిసభ దర్బారుమహల్లో సమావేశమయ్యెను. కొత్తదివాను శ్రీ. ఎ. కే. కున్హనీమినకగారు అగ్రాసభాధిపత్యము వహించి యిట్లు ప్రసంగించిరి.

ప్రస్తుత ప్రతినిధిసభ.

గత దినెంబరుమాసము అంత్యమునకే యీ ప్రతినిధిసభాజీవితము ముగిసి నూతనసభ నిర్వహించబడుననియుండెను. అయిన శ్రీరాజప్రతినిధిగారు సమవన్న అధికారము నుపయోగించి, యీసభాజీవితము నిండువ దీర్ఘము గావించినందున మనము మరిల సమయము కాగలిగితిమి. ఈ సాధారణ చర్య యెందుకు జేయుచున్నోతమకు నేతలొలతచెప్పవలసినదిగా నున్నది. గతసమావేశమున నాపూర్వపు దివానుగారు తమతో నీరాజ్యమున ప్రజలకుబాధ్యతలు పెచ్చుచేయువిధానముల నమలలో బెట్ట తలంపబడుచున్నవని జెప్పియుండెను. ప్రజాశయములను, అనుభవజ్ఞుల విమర్శన పూర్వకాభిప్రాయములు గుర్తించుట అసంస్కృతముల చలాయించుటకు నాకు మన సాష్టి యుండలేదు. అందున జాలై, అగష్టులలో సంస్కృతసభల సమావేశకలాప నుద్దేశించి, రాజప్రతినిధిని సంప్రతించి, కారణము లన్నియు నివేదించగా, యీ అసాధారణచర్య కాతడు అనుజ్ఞ యిచ్చెను.

విద్యా విషయము

నూతనముగ 8 ప్రాథమికపాఠశాలలు నిర్వహించబడినవి. అందులో నొక్కటి బాలికలకై ప్రత్యేకముగ నుంచబడినది. విద్యాభివృద్ధి చాల శుభప్రాయముగ నున్నది. రామచంద్రాపురమునుండుంచబడిన ఉచితోన్నత విద్యాపాఠశాల బాగుగ నభివృద్ధి నొందుచున్నది. మన సంస్థానపుకీర్తి నిదియే నిలుపునని నాతలంపు. బాలికా విద్యాభివృద్ధి బాలిక విద్యాభివృద్ధి యంతలేదు. సంస్థానాధికారుల తప్పిదములన గాదని నే నెఱుంగుచును. అనుకూలములగు స్థలములం దెల్ల బాలికలకై పాఠశాలలు స్థాపింపబడుచున్నవి. అవసరమని తలంచుచున్నదెల్ల వివిధ ఉచిత భోజనవసతుల కల్పించిగూడ విద్యాభివృద్ధికై కృషి నలువబడుచున్నది. నేను తమ కంబడికిని విషయముగా తెలుపుకొనునది యొకటి. మనశ్రీలు విద్యావంతులగుదాక మనలో నాగరక బీజము లభివృద్ధి నొందజాలవు. ప్రపంచమున మన మెచట గాంచిననబాలిక విద్య కొండవివృత్తి అభివృద్ధి జెందుచున్నది. అందును నీదశ తమదృష్టుల సారించి శ్రీవిద్య లభివృద్ధిజేయ ప్రయత్నించవలయును.

ఈ కద్దరినై గుజరాతు రాష్ట్ర ఖాదీకాపునుండి యేర్పాటు జేసెను. ఈసంవత్సరము గుజరాతు ఖాదీప్రచారము మంచినెద్దకుల పనిచేయునని తలంపవచ్చును. అచట ఖద్దరుపనిని కాశ్యోరముగ జేయు ఖద్దరసంఘము గలదు. రాష్ట్రీయఖద్దర కాఖ కార్యదర్శి వారి కార్యదర్శిగ పనిజేయుచున్నాడు. అప్పుడప్పుడా సంఘముయొక్క కార్యచరణ సంఘ సమావేశములును సాధారణ సమావేశములును జరుగుచుండును. దానిక్రింద అవిద్య నేర్పజేయుట, తయారు జేయుటయు, అమృతజేయుట, పలయు పనిముట్లను సజ్జెయుటయు కాఖల్యప్రత్యేకముగ నేర్పరుపబడుచున్నవి. గుజరాతులో ఖద్దర ప్రచారమును గూర్చి యింకొకసారి చర్చించెదము. ప్రతి రాష్ట్రము నందును ఖద్దరు పనికి ప్రత్యేకముగ సోకసంఘ మేర్పడి పనిజేయు చుండవలెనని చెప్పిన ప్రస్తుతము జూలను. ఇందుకు ఖద్దర పనిపాటలు బాగా తెలిసి కిత్తుబడిన వ్యాపారసౌల్య మనుష్యులు కావలయును.

ఈసమయమున అట్టిమనుష్యుల కవసరము చాలగలదు. రాష్ట్రములలో ఖద్దరువిధానము నెరవేర్చుటకు అట్టివారలండుటయవశ్యకమని అఖిలభారత ఖద్దరుకాఖ ఉత్తమిషనుల దైర్ఘ్యమును బ్రాయచున్నారు.

జేశమాతృసేవ జేయుటకు యచ్చుల్లి, సాధనసంకల్పితక పనిజేయులేని వారిందుకు కావలయును. వారలంబించినరకానుభవము గలవారును, నిర్మాణసామర్థ్యము గలవారును, సచ్చాత్రిక్షణులగు నుండవలయును. వారుసంబంధిత సత్యాగ్రహ శ్రమమునందలి అఖిలఖాదీ ప్రచారక సంఘమునకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలయును. దఖాస్తులపేరు వారికిగలవ్యాపార సరళిని గూర్చిన యోగ్యతా పత్రికములుగూడ పంపుకొనవలయును.

నిమ్మజాత్యుద్ధరణము

గత కొన్ని సంవత్సరము బోలె జరిగి ఫలితములు చాల శుభప్రేరముగ లేకున్నను యీసంవత్సరముగూడ కరంబాహుడల్లాప్రాపించబడిన మంచు నేతపాతశాల క్లాసంఘనీయముగ పని సల్పింది. అపాతశాలనుండి ఆరుమంది విద్యార్థులు నేతలో ప్రాథమికవిద్యాపరీక్షలకు కట్టిరి. అందులో ముగ్గురు కాదులై, పుదుక్కోట మంచుపాతశాలయందుగూడ నేతనేత క్లాసులు తెలుగుబడినవి. అందులోగూడ విద్యార్థులు, నేతవిషయమై చాల శ్రద్ధవహించి యుత్సాహభరితముగ బనిజేయుచున్నారని తెలుపుటకంతయో సంతోషపడితిని. కృతులకు సంబంధించినవిద్య లభివృద్ధిపరచుటయందు సంస్థానమువారు విధానము నింకయు నిర్ధరించలేదు. అయినను కృతసాయకాఖుండు కిత్తుబడు నందుకుటకు ఆరుగురుపాఠ్యాయలు సంస్థానముచే నియోజింపబడి అందులో కృతార్థులై వచ్చిరి. ఇప్పుడు మాధ్యమికపాఠశాలల విద్యార్థులు, కృతసాయమునందలి ప్రాథమిక కిత్తుబడు నందుకు కనుకూలముగ నుండునట్లు వివిధస్థలముల నియోజింపబడిరి. ఇట్లే నేతకరీత్రయందుగూడ కిత్తుబడుటకై యీపాఠ్యాయుల నియోజించి, నేత నభివృద్ధిపరచుటకు సంస్థానాధికారులు తలంచుచున్నారు.

సంస్థానాధిక దళ

గతసంవత్సరము మనము 3,81 లక్షలలోటు సుజేయవలసివచ్చెను. అందులకు 39, 89 లక్షలు మనయాదాయము తగ్గింది. 24, 77 లక్షల వ్యయముచూపేమీ అంచనా నేయుబడినను నీ సంవత్సరముగూడ కొంతలోటు సంభవించునని తోచుచున్నది. గతసమావేశమున మీరు తీర్మానించినటులనే 20 లక్షల రూపాయలు శ్రీమహారాజాగారి లెక్కలకు మార్చినందుకులను మనయాదాయములో మరి కొంత తగ్గిపోయినది. మనచేతిలో నీలుకు చాల కొలదిగనే యున్నది. మహారాజాగారి వివాహ కోశమునందుండిన 1,60 లక్షలరూపాయలు మన నిల్వలో జేర్చి కొంటిమి. రాజాగారి కుటుంబపోషణ కొసంగ జడుచున్న మాసభృత్యము 2500 రూపాయలు తీసివేయుబడినది. ఇంకయు ధనము నిలువజేయుటకు ప్రయత్నములు ఆలోచింపబడుచున్నవి. తిరుమనాపల్లిలో నున్న రాజాగారి భవనమును, కొడైకనాటలో నున్న రాజమందిరమును, స్టేటుసినిమాను ఆమ్ముటకు నిర్ధరింపబడినది. ఉద్యోగస్థులసంఖ్యకొంతకగ్గింపబడినది. ల్యాండురి కార్డు నూపరింపెండెంటు పదవిని, బ్యాండుమాస్టరు పదవిని ఉద్దేశముబడినవి. నలుగురు అసభికారసభ్యులుగల యే అయిదుగురి కథ నియమించి, వ్యయముల నిర్ణయించుటకై యీలో చరణు సల్పి, విధానముల నివేదికగా తయారుజేయు మని గతసమావేశమున తీర్మానించి యుంటిరి. వీరి నివేదిక నాకందింపబడినది. ఈ విధానములన్నియు వమలులబెట్టి, ఆదాయమునకు తగిన వ్యయమునే జేయ ప్రయత్నింపబడును.

కాకినాడలో తిలకునిధికి పెండ్లి ప్రధానకట్నము

పెండ్లిలో ఖద్దరునే వాడదలచుట

కాకినాడలో ముగిసినటా ఓకర్సీ శ్రీయూత జేవర కొండ నుబ్రహ్మణ్య సోమయాజులుగారి కుమార్తెను అచట విల్లుకుకంపెనీలో నుద్యోగితుగు శ్రీయూత ములుకుట్టు నుబ్రహ్మణ్యము గారి కుమారునకిచ్చి వివాహము చేయుటకు నిన్ను (4 వ తేది) ఉదయమున జగన్నాథపురమున ప్రధానము జరిగినది. అపుడు తిలకు స్వరా జ్యనిధికి పెండ్లివారు విరాళమొసంగిరి. ఉభయ పక్షములవారును ఖద్దరునే పూర్తిగా ఉపయోగింప వలెనని పెద్ద లాకీర్పడింపగా ఉభయ పక్షములవారు నావిషయమున కధికోత్సాహమును కనబరచిరి. ఈప్రాంతమున విశేషముగా ఖద్దరునే వాడుచున్నారని కాకినాడనుండి దువ్వూరి లక్ష్మీవారాయణ గారు వాసిరి.

సవరణ

ఇంచీకేపుకోత

వైశ్విక క్రింద మొన్న కనివారము నాటి క్రితయందు ప్రకటించబడిన వార్తలో పొడై లెన్న అంకెలం డా కొక్కెనున్న నెక్కుడుగా ప్రమాదవశమున జేర్చబడినది. సరియైన యంకె లీక్రింది.

- నైనిక వ్యయము. 10½ కోట్లు.
- పోస్టు తెలిగ్రాపు వ్యయము. 4½ కోట్లు.
- రైలుల్యే వ్యయము. 1 కోటి 37 లక్షలు.
- ఇగ్గరి నివిలువ్యయములు. 8 కోట్లు 18 లక్షలు.
- తగ్గింపవలసిన వ్యయపు మొత్తము. 19½ కోట్లు.

సర్ టి. సదాశివయ్య గారు

(స్వకీయ విలేఖరి నుండి)

శ్రీబ్రహ్మరేణు 28 తేది సాయంకాలం 5.30 గా రాజమహేంద్రవరములో మూసిన పత్రిక చీకటములో శ్రీరామ మోహన్ సమైక్యతల పాఠశాల పాఠశాల సర్ టి. సదాశివయ్య గారిచే తెలియజేయబడినది. ఆసభకు పురస్కారమును నివ్వబడుటకు రేణులను దయచేసిరి. దివ్యజ్ఞాన సమాజసభ్యులైన దయచేసిరి.

శ్రీ సూర్యుల రామచంద్ర రావుగారు నివ్వబడుటకు రేణులను గురించియు దానియవశ్యకతను గురించియు అందు విషయమై ఈ పాఠశాలకు విద్యుదముద్రయే దానియభివృద్ధికి దగి అవకాశములు యిక్కడ సమూహి యిచ్చి వనియు ఇప్పటి శ్రీ సదాశివయ్య గారిని పాఠశాలకు తెలియజేయవలసివచ్చింది.

శ్రీ సదాశివయ్య గారు తెలియచేత, ప్రాథమిక విద్య సభ్యునించినవారికి యీ సంస్థ మిక్కిలి యుపయోగ కరముగ నుండుననియు, నేత, నూలు వదులుట, కడ్రగింప, ఈవరి (కోటులందు యిక్కడ కాశ్యతముగా బాలుర విద్యనొందించు నని కోరిరి. పరమేశ్వరునియొక్కయు, సమస్తదేవతలయొక్కయు ఆశీర్వాదములతో నేడిరి.

తమస్థుల సంఘసంస్కరణమును గురించియు సంఘసేవ నుగురించియు, మాట్లాడవలసినదనియు కోరియుండిరి. సంఘ సంస్కరణ విషయమై ప్రారంభించినది. శ్రీరాజా రామ మోహన్ రావు, ఒక సంఘసంస్కరణ విషయమయ్యే గాక రాజకీయమునందును పార్లమెంటు విషయమునందును అన్నియతి ర విధములైన ఉద్యమము లందును సంస్కరణములకు ప్రాంత భూమి శ్రీరాజా రామమోహన్ రావులవారు. మీరు సరిగా సంస్కరణపు పనిలోనికి దిగితిరనియు రాజులవారి గ్రంథములు చక్కగా చదివి అనుసరియింప వైద్యకములను ప్రోత్సహించవలసియున్నది. పిమ్మట అయ్యగారు సంఘసేవను గురించి యిట్లు చెప్పిరి.

తమ చిన్నతనపురోజులలో సంఘసంస్కరణమును గూర్చి నేను పాటుబడుచుండేవాడను. సంఘసేవను గురించి ఆకాలములో అంతగా వివరములే లేదు. నాకు 17-18 ఏళ్లు వున్నప్పుడు సంఘసంస్కరణములోనికి ఆహ్వానముగా దుమికి తిని, నాకు పితృసమానుడైన దివాన్ బహదూర్ రఘునాథ రావు గారు మా గృహగృహకు లైరి. ఆయన సంఘసంస్కరణము మీద ఆధారపడుటలు చేయక కాస్త్ర సోము వైని మూలనూత్రములపై ఆధారము చేసెను. అంతే గాకుండా కంఠ శత్రువులతోయు దైవ ఈశ్వరచంద్రియాసాగ రుని అనుచుండెను. అప్పుడు కుర్రవాడనగుటచే ఆరోజులలో సంఘభయ మంతగా నాకుండేది కాదు. ఎవరైన కొందరు ఆచార పరము కొన్ని రోజులు నన్ను బాధపెట్టుటయందు గురు.

సంఘసంస్కరణము సాంఘిక సేవకు లోడుగా నుండును ఏలనగా ఇప్పుడు మనలోనుండు అస్పృశ్యత మొదలగు దుష్టాచారములు ఉన్నంతకాలము మనము సంఘసేవచే ఆలము. నాచిన్నతనపు రోజులలో ఒకమూలబాటును నడిలో కొట్టుకొని పోవుచుండ ఒకానొక ప్రావ్యులును ముట్టుకొని బయటికి తీసెను. కొందరు దగ్గరకు వెళ్లుటకే సంకోచించివారు. ఈరోజులలో అదంతాపోయినది. విశేషానందని ఉద్యమములను దివ్యజ్ఞాన ఉద్యమములన్ని యింకను యితర ఉద్యమములవల్లను అట్టి దురాచారములు పోవుట తలపించుచున్నది. కాని యింకను గ్రామములో వదలుటలేదు.

ఈసాంఘిక సేవ యనునది మనకాస్త్రములకారము కరాత్మరునికి నేరచేయుటయే. భగవద్గీతలో చెప్పబడిన లోకసం గ్రహమును విడచునకు నిజమైన సాంఘిక సేవ చేయుట అని అర్థము. ఉద్దేశమైనప్పటికీ శ్రీ స్రవమనసేరి యానిషయమైకొంత వనిచేసినట్లు కొప్పుకొనవలసియున్నది.

సాంఘిక సేవ విషయమై మరియొక సంగతి చెప్పుచున్నాను. ఈయద్యమములోనికి మీరు మీ స్త్రీలను తీసికొని వచ్చినగాని మనము పనిచేయుట మిక్కిలి కష్టము అని నాకు ప్రార్థికా సుప్తపదమయ్యెను. స్త్రీలు తమకోక్క సర్వాధిము మనస్సునకు తట్టి నచ్చిట్లుయితే మనకంటే అధిక సేవచేయుటలరు. తాము ఎట్లు ఆచరణలో చూపించి నదియు శ్రీ ఆయ్యగారు యీ క్రిందివిధముక జెప్పిరి.

ప్రతిసంవత్సరమును శ్రీకృష్ణజయంతి ఉత్సవమును పూజను నేను జిల్లా మున్సిలును సముదాక్షిగు నున్నప్పుడు చేసి, యుండిని. కృష్ణభగవానుని పూజ దినమున ఉదామున నిర్వు. జాతి సోదరులను ఒకచోటకు రప్పించి నేను భోజనముచేయక మునుపే ప్లాంకి భోజనము చేసేవాడను. ఇరవదిన శ్రీమన్నారాయణుని కీరము (అవతారము) లని పంచములకు సాష్టాంగ వంద ప్రణామముల చేయుచు నాకుదోచినది సమర్పించేవాడను. వారిని భగవంతుని కీరములుగ చూడవలసినదని స్వామి వివేకాందులవారు శ్రీ రామకృష్ణవరమహానాథులు చెప్పిరి.

ఇంతవరకు నే జేయగలుగుట గారణము నాకుటుంబము లోని స్త్రీలు నన్నుయిట్లు చేయనిచ్చివారు కావున యిటు వంటి ఉద్యమములందు అస్పృశ్యులు నివ్వబడుట ఉద్యమము లందు స్త్రీలు అభిమానులు గల్గి పనిచేయుటకు మీరుమాడ (పోతా)నాపదపదతెని కోరుచున్నాను. ఎందుచేత ననగా వాని చలింపజేయుట కష్టము. మీ గ్రామములో తిరువల్లూరు రథము మిక్కిలి పెద్దది బగు వగుటచేత కదలిండుట కష్టము. ఒక సారి కదలిక పడక రథము చురుకుగా వోరును. అట్లే స్త్రీలు ఒకసారి కదలికపట్టుయితే జయప్రదముగా ఉద్యమము నడపించుటను. అందుచేత స్త్రీలను పాల్గొనుటలు చేయగోరు చున్నాను.

స్కూలు ఉద్యమమునందే యిట్టి సాంఘిక సేవలో జేరవచ్చి విమర్శజేసి, తమ దివ్యజ్ఞాన సామాజిక సోదరులతో కలుపజేసిరి.

మీరే నిజమైన దివ్యజ్ఞానులు అయిపట్టుయితే యిట్టి సదుద్యమములకు మీరందరు సహాయము చేయవలసి యొప్పుది. అడయారు కర్మలు ఆల్పాల్పముగా నివ్వబాతుధర్మమునకై మంచి ఆశ్రమమును పెట్టి పనిచేసిరి.

దివ్యజ్ఞాన సమాజము కర్మాశ్రమ ధర్మముల ననుసరించు నని యిదవరకు ఊహించుచున్నారు. ఆతంతయు పోయినది. ఇటువంటి (సూర్యుల రామచంద్రరావుగారు) స్వార్థత్వాను లైన స్నేహితుని కంటే తాము అధికులని అనుకొనరాదను. ఈయన యిటువంటి ఘనమైన కార్యమున చేయుచున్నాడు.

పిమ్మట సదాశివయ్యగారు స్త్రీల కొక ప్రత్యేక భవన ము వారిసంఘమునకు కావలసియున్నదనియు, దివ్యజ్ఞానమును జదివి యిట్టిదయ్యుమాడ సాంఘిక సేవయనియు యిట్టి దానికి తామందరు తోడ్పడవలసినదనియు కోరి విరమించిరి.

విద్యాలయమునకు కొబ్బరికాయలు పరమేశ్వరుని దృష్టి యందుంచికొని కుభనూచకముగ గొట్టిరి.

శ్రీ న్యాయతి సుబ్బారావు పంతులుగారు ప్రావ్యులు లను యిట్టి ఉద్యమమును యితర ఉద్యమములను నడిపించుచున్నట్లే నడిపింపవలసినదని కోరిరి.

సభ జయప్రదముగ జరిగినది.

* * * * * పిమ్మట శ్రీ సదాశివయ్యగారు 27 వ తేదీని కాకినాడకు దయచేసిరి. విశేష గౌరవముతో దివ్యజ్ఞానసమాజమువారు వారిని ఆహ్వానము చేసిరి. 27,28 ఫిబ్రవరి తేదీలను 1 వ మార్చి తేదీని సాయంకాలములందు మూడు ఉపన్యాసముల నిచ్చిరి. "పుట్టుట, చచ్చుట, పిమ్మట ఏమి" "భాగవతసారము", భావి ప్రపంచ గురువు" అనువిషయముల కాస్త్రపురాణోపసాది గ్రంథముల నుండియు నవీన ప్రకృతికాస్త్రములను సంబంధ పరచి ఇంగ్లీషు ఉపన్యాసించిరి.

శ్రీ పోలవరం జమిందారు గారిచే ప్రవోపయోగమున కై యియ్యబడిన పుస్తక భండారమును పురమందిరముక నిన్ను సాయంకాలము చూచి తమయొక్క యానందమును వెలిబుచ్చి తమయభిప్రాయమును ప్రేక్షకులపుస్తకమున వ్రాసిరి. ఈభాండాగారమును గురించి, చక్కగ పని చేయుచున్నదనియు, గవర్నమెంటువారును, యితర సంఘములవారును యిదివరలోకంటే అధికముగ విరాళముల నొసంగవలసిన దనియు కోరిరి.

ఏలూరుతాలూకా జాతీయసంఘము

1.9.22 వ తేదీనుండి 31.12.22 వ తేదీవరకు పరిశ్రమ కాఖి లెక్కలనివేదికము.

జమీలు.	
సామాన్యకాఖినుండి	655-0-0
రాట్నములు కడుగుకగై రాల అత్యుత్తముల	5-14-3
దూది అత్యుత్తముల	899-10-0
ఏకుల అత్యుత్తముల	1200-9-3
నూలు అత్యుత్తముల	1890-0-5
నేతకాతాకు జమ	2155-14-10
వస్త్రములు అత్యుత్తముల	4878-6-1
రంగుభాతాకు జమ	860-8-9
వత్తిరుల అత్యుత్తముల	20-6-6
ఇతరజమలు	8-15-0
అద్యాన్యులవాతకు జమలు	2198-1-0
ఇతర వర్తకసంఘముల వగైరాభాతాకు జమ	8677-6-6
ఖర్చులు.	
సామాన్యకాఖి	220-0-0
కరువు వగైరాల కొనుబడి	4-9-0

దూది కొనుబడి	1149-18-6
ఏకులభాతాకు	1071-8-8
నూలు కొనుబడి	1670-2-0
నేతకాతాకు ఖర్చు	2255-8-9
వస్త్రములు కొనుబడి	5813-0-10
రంగుభాతాకు ఖర్చు	1280-11-9
ఇతరఖర్చులు	6-18-9
అద్యాన్యులు	2159-14-0
సామానులు	48-2-9
పక్షిభాతాకు	82-15-9
ఇతరవర్తక సంఘములు వగైరా భాతాకు ఖర్చు	8169-2-0
31-12-22 వ తేదీకి చిరానిబ్య.	88-7-8
	18885-12-7

వ్యరాజ్య కాన్యస్థానం! } హే. రామారావు, విలూరు, కార్యదర్శి.

చెన్న పురి బజారుధరలు

మార్చి 5-వ తేదీ సోమవారము

(1) భాన్యములు

దనియాల కా 1-కి రు 80-0-0	మొత్తము 52-0-0	మొత్తము.	మరణ.
లియ్యము అస్త్రాలు			
కుమారు శివాదిని	,, 3-కి 50-0	రు 12-8-0	18-0-0
నెల్లూరిని	,, 3-కి	15-8-0	16-0-0
దిల్లిని	,, 3-కి	15-8-0	16-0-0
రాగులు రు. 15-కి బస్తా 1-కి	,,		8-8-0
నవ్వులు	,,	22-0-0	24-0-0

(2) వర్ష భాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి 19-కి రు.	రు 10-8-0	11-0-0
నెవగులు	,, 3-కి	10-8-0 12-0-0
నెవలు	,, 3-కి	11-8-0 12-0-0
మినుములు	,, 3-కి	18-8-0 14-8-0
ఉలము	,, 3-కి 16-కి	7-0-0 7-8-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె కా 1-కి	రు 148-0-0	150-0-0
నెయ్యము కా 1-కి	,, 14-0-0	20-0-0
కొండాపురం నేరు నెనగవర్ష కా 1-కి	,, 60-0-0	62-0-0
యితరకవర్షము	,,	56-0-0 58-0-0
నేరు నెనగనూనె గానగ కా 1-కి రు 140 మినునూనె	రు 180	
అనుజము నూనె కా 1-కి	రు 120-0-0	121-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయకములు కా 1-కి	రు 160-0-0	165-0-0
దూరములు	,,	100-0-0 105-0-0
దివరకాంతలు (మిలటూరికి) కా 1-కి రు 90-0-0	105-0-0	
గుంటూరుపాదకట్టు సేవించు ములుగు 1-కి రు 1-కి	రు 55, 60	
కాళహస్తీ సాయకట్టు	,,	40-0-0 50-0-0
చెల్లము కా 1-కి	రు 48-0-0	90-0-0
శింకవంతు సాయక కా 1-కి	రు 50-0-0	54-0-0
,, క్రొత్తి కా 1-కి	రు 50-0-0	54-0-0

(5) ఇనుము

వట్టాలు రఘు కా 1-కి	రు 40-0-0	
చిరరం	,, 99-0-0	42-0-0
రఘుండు	,, 99-0-0	40-0-0

(6) లోహములు

కండ్ల 100 తులము	రు 79-0-0	81-8-0
గంగారము, ములుము 1-కి	రు 24-8-0	25-8-0
నవరము 1-కి	రు 15-11-8	
ఇత్తడి కా 1-కి	రు 800-0-0	805-0-0
కాగ్ని షిటా	రు 840-0-0	845-0-0
కాగ్ని పెక్కర కా 1-కి	రు 45-4-0	45-8-0

(7) రంగులు

ఆపు క్రెడ్డు 20 డిగ్రీలు	రు 115-0-0	
లోట్టిక్రెడ్డు 20 డిగ్రీలు	రు 115-0-0	
సోనామార్క 20 డిగ్రీలు	రు 115-0-0	

ఈ పంచాంగమునందు సకల విషయములును నిస్సందేహముగ
నివరింపబడినవి. గోత్రము ప్రయాణోపయోగచక్రము, కష్టావరో
తము శ్రీ సీతా రాధావరక్షణ చక్రము ప్రయాణమునవయంతా
దాది యోగములు మున్నగు విశేషములు చాచబడివు. వీరికి శ్రీ
మంత్రాలయ మతాధీశులగు శ్రీ సుశీలేంద్ర తీర్థ స్వామియను
శ్రీ విభాసాక్షి పీతాధీపులగు శ్రీ జగద్గురు శ్రీ విద్యావ్యాస
భారతస్వామియను ప్రధాన గోపకులుగా నున్నారు.

సరోజినీదేవిగారి గంభీరోపన్యాసము

సరోజినీదేవిగారి గంభీరమైన లాభానందం దొక గంభీరమైన వ్యాసము గావించింది. ఉపన్యాసము ముగియడమునకు చాల రాత్రియైనను చాలి యతిశ్రమగా నున్నను కొలదిగ వర్షము గూడ గురియుచున్నను 100 మందికి పైగా ప్రేక్షకులు లేరు. సరోజినీదేవిగారి సంతానముగా రధ్యతపితము కెన్నుకొనబడింది. సరోజినీదేవిగారు జేడికై నిలచునట్టికి సందేహాతరము అల్లాహా అక్కర సలే శ్రీఅకల్ మహాత్మాగాంధీకి జే భారతమాతకు జే అనుభవముల నింగిముట్టెను.

సరోజినీ దేవిగారు

సరోజినీ దేవిగారు ప్రభుత్వమున లేనకు పంజాబీ గారి హిందీగారి జెలియనందుకు విచారమును వెలిబుచ్చింది. కాని ఈ సమయమున కదములే గూర్చుకుని వా జ్యయము ప్రధానము కాదు. విభేదపూరిత మగు ప్రస్తుత సమయమున పరస్పరాన్యాయమును నెలకొల్పటకు మనస్ఫూర్తియగునగు పరస్పర మెరుక కరుచుకొనుభావ గావలయును. పరస్పర అనుమానములతోడను విభేదములతోడను బాధనందుచున్న పంజాబు హృదయమునకు కాంతిని సౌఖ్యమును కల్పించుటకు యత్నింపవలెను.

జలియన్వాలా బాగు

జలియన్వాలాబాగునందు హిందూమహమ్మదీయ రక్త క్షేపణ పరస్పర సమ్మిలితమై భూమిపై ప్రవహించినప్పుడు నే నాంగ్లేజీకున నుంటిని. అవార వాడు జెలియన్వాదు ఎన్నియో వందల వర్తకములనుండియు పరస్పరవిభేదములకును, పరస్పర సంకటములకును ఆశ్రయమగు నీరెండు సంఘముల రక్తములను జేకగారమునందు కలసి ప్రవహించె ననియును, ఇంతవరకును వారికి గలసంకటములను కలనములును ఈసంయుక్త మహారక్షప్రవాహమునందు తుడిచివేట్టుకొనిపోయె ననియును గాధ ముగ విశ్వసించితిమి.

మత విభేదములు

అట్టితరీ, పంజాబు రాష్ట్రమునందు మతభేదములును కలనములును అధికముగనుండుట చాల విచారకరము. ఇట్టి కలనములను కల్పించి, స్వరాజ్యనిర్మాణమునకు నియమింపబడిన పితృస్థానమున గడలిందివేములనలన, నామమహమ్మదీయ, హిందూ, సిక్కు, సాదరులు వివేకముతోడను జేకభక్తితోడను ప్రవర్తించు చుండిరాకే

సంజేతము

జేకవిముక్తి సాధనమున దృష్టియందుంచు కొనడని విజ్ఞాపక మొనర్చుటకు ఈ రాష్ట్రమునకువచ్చితిని. జేకనిత్తిని గాంచి, జాలిగనియైనను, వర్ణవిభేదముల పోరాటములకు తావా సగక, జేకముయొక్క లాభమునకు భంగము గల్గింపకుండవలెనని ఈరాష్ట్రీయులను ప్రార్థించుచున్నాను. జలియన్వాలా బాగు భూగర్భముల యనంతరమే, భిలాఫతు ఉద్యమము ప్రారంభించబడెను. ప్రకృతయొక్క గోరిలను రక్షించుటకును, మహమ్మదీయ పుణ్యస్థలముల కాపాడుటకును, ఫిరఖయొక్క ప్రతిష్ఠను సంరక్షించుటకును ఈ యుద్యమ ముద్యేక పబడెను. ఇట్టి పరిత్రకార్యమునందు మహమ్మదీయుల ప్రక్కన నిలచి వారితో భుజముతో భుజము గలిపి పోరాడుటకు హిందువులు నడుములు కట్టిరి.

ఇరువురును కలసి శత్రువులతో పోరాడుట

హిందూ మహమ్మదీయుల బాధలను, లాభములను విడదీయుటకు వీలులేదు. పంజాబునందు మాత్రమే హిందూ మహమ్మదీయులు తమ పరస్పరాన్యాయమును బాగుగ ప్రవర్తించుటకు తగినవీలు. పంజాబునందలి హిందువులును, పంజాబునందలి మహమ్మదీయులును, పంజాబునందలి సిక్కులును మాత్రమే అట్లు జేయుగలరు. ఈమాడుసంఘముల వారికి ఇచ్చట సమాన లాభనష్టములుగలవు. అందుచే నిచ్చట వీరంద రన్యాయముగ నివసించ వలగును. అంతియగాక వీరి మువ్వరకును సమానశత్రువు గలదు. అతనితో వీరు నిరంతరము పోరాడవలసి యుండును. వీరు తమలా దాము పోరాడుకొనుచుండిన యెడల, తమ సమానశత్రువు ప్రకరాణముమొందింపగలరో జెలియకున్నది. వీరు అందరును కలసి అన్యాయముగ తమ ప్రయత్నముల నెంచ ప్రయత్నము సాగించెదరా, వీరి విజయము దానిపై నాధారముకై యున్నది.

గాంధీ మహాత్ముని నమస్కరము

గాంధీ మహాత్ముడు, నాగపుర సమరేమున దు, తన అసహాయాద్యభవిధానమును ప్రతిపాదించు నపుడు, పంజాబు రాష్ట్రము కనక క్తి నాసాతము వినియోగించి ఉద్యమమును జయప్రథమ మొనర్చుటకు సహాయపడునని సమ్మియించెను. ధీమతస్సుడుగాంతి నకేటింపుచుందురు. పరస్పర అన్యాయభావముల వెంపొందించుటకు ప్రయత్నించు చుందురు. దాస్యభావ పూరిత హృదయం లెల్లవృత్తులు, నీచమును, విరోధమును, స్వార్థపరత్వమును, వివాదములను అధిక మొనర్చు సామన పడుదురు. ఇట్టి పరస్పర కలనముల నధిక మొనర్చు ప్రేరేపించువారు చాలమంది యుందురు.

కలహ ప్రేరేక కరులు

అంతర్గత వివాదములను కలనములను ప్రేరేపించువారు ప్రపంచమందెంతయుగలరు. స్వేచ్ఛకొరకు పోరాడు ప్రతిజాతి యును ఇట్టివారి నణచుటకు ప్రయత్నములు సలుపవలసియున్నది. పోలందు, విల్లందు, గీను, ఈజీపు ప్రాంతుజేకచరిత్రముల గాంచుడు. ఇట్టివారు వారి యన్నిటియందును గాన నగుదురు. కాని స్వాతంత్ర్య సంగ్రామమునందు దిగువీరులు తమ దృష్టిని స్వాతంత్ర్య పతాకముపైనే కేంద్రీకరింపవలెను. కుడి ఎడమల జూడరాదు. వెనుకకు జూడగూడదు. ఎట్టి భయములకును, పూరిత విభావతులకును, మహాగాక సంపూర్ణ తైర్యముతో ముందుకు నడువవలెను.

పంజాబు ఔన్నత్యము

భారతజేతమున కెల్ల పంజాబు కెనస్థానము నాకమించి యున్నది. ఆర్యావర్తము యొక్క ప్రాచీనాగారమున కిదియే జన్మస్థానము. వీరు తమ ఆదిమ ప్రతిభను, ఆదిమాన్వత్వమును తిరిగి పొందవలె ననియెడల ఆ దుకొరకు గొప్ప ప్రయత్నముల నొనర్చవలెను.

ప్రతి పంజాబీయునును ఆతడు హిందువైనను, మహామగ్గీ దీయుడైనను, సిక్కుఅయినను సరే— పాచీన్నాత్య రక్తము ప్రవహించుచున్నది. వీరికి వంశపారంపర్యముగా వచ్చిన ఈ యాన్వత్వమును బలసాధ్యములను, స్వరాజ్య పోరాటము నందు వినియోగింపకుండ, అన్యోన్యవివాదములందు వ్యర్థ మొనర్చుకొనినయెడల తమభగ్యమునకు ప్రోహ మొనర్చినవారయ్యెదరు మహమ్మదీయులకు

మహమ్మదీయులు హిందువులతోకలసి పనిజేయుదు. హిందువులతో విరోధము వెట్టుకొనినయెడల మీరు నిరంకుశాధికార వర్తకువానికి బలమును చేకూర్చిన వారగుదురు అట్టితరీ మిరెట్లు మీపుణ్యస్థలముల రక్షించుకొనగలరు? ఇతిఫాయొక్క అధికాంము నెట్లు నిలుపనేర్తురు? భారతజేతమున స్వరాజ్యమును నెలకొల్పిన యెడలనే మీరు మీపూర్వపు ఔన్నత్యమును తిరిగి సంపాదించుకొనగలరు. మీరే దాస్యమునందున్న యెడల, విదేశీయ దండయాత్రలనుండి ఇతిఫానెట్లు రక్షింపనేర్తురు? మీరు అంతర్గత పోరాటములను ప్రేరేపించినయెడల మీకొనగలదిన కక్తిని సరిగా నుపయోగించ నందులకు భగవంతునియెడల మీరు సమాధానము నీయవలసియుండును. ప్రభుత్వమునందు కొన్నియు దోష్టముల నధికముగ సంపాదించి నంతమాత్రమున ఇస్లాము అభివృద్ధి నొందజాలదు. భారతజేతము దాలో ఇస్లాముఅనియు కేమాలు జెప్పగావించిరి. అందుచే మీరు భారతజేతమున మీ హృదయములందు ప్రభువుస్థానము నొసగవలెను. వీరందరును ఇంతకంటె నధిక సత్కరుంతులును, బలవంతులును అగు మహమ్మదీయులగుట కెత్నింతురుగాక.

హిందువులకు

త్యాగమును, నిష్కామతయను మీ మతముయొక్క ప్రధాన సూత్రములు. అధికారులు తమ బిల్లులపై వడలు భుక్తమేములగు కొలెముక్కులకొరకు మీరెందుకు పోట్లాడవలెను? మహమ్మదీయులే అన్నియును వీసికొనుచుండిరి మనమునందు పొగులనెలే! పంజాబునందు హిందువు లల్లసంఖ్యాకులైనను జేతమునందలిరప్రాంతములందు వీరిసంఖ్య చాలఅధికము. అందుచే మీరు సత్కృతులై యుండవలెను పరస్పర విశ్వాసమును వెంపొందించుటకు మీరెత్నింపవలెను. తమయొక్క లాభములను మహమ్మదీయుల లాభములను, సమానమే యను విషయము నందు మహమ్మదీయులను సమ్మించ వలెను. మహమ్మదీయులందలి యను మానమును బారద్రోలుట వినిపి. హిందువులును మహమ్మదీయులును, సిక్కులును మేలవేరు భావమును తొలగించినపుడే స్వరాజ్యమును స్థాపింపవలెను. హిందూసంఘ సేనాబుజేయుటను నేమి నిరసించుట లేదు. కాని, హిందువులందైర్యభావము సభివృద్ధిజేయుట వారిబలము నెక్కువజేయుట వారి పూర్వ జ్ఞాన్వత్వమును తిరిగి సంపాదించి జేతము సభివృద్ధిపరుచుట, మహమ్మదీయు, సిక్కుసాదరులకు సహాయమొనర్చుట మొదలగునవి మాత్రమే వీరి యాదర్శముగా నుండవలెను.

స్వరాజ్యముననేమి

మనజేతమునందు మనము యజమానులొక నుండకలెననుట యే స్వరాజ్యముయొక్క అర్థము. ఇతిమయిందే మూలవారిరలెను, భావనీకులలెను నుండగూడదు. మనము మనజేతమున మానవులలే జీవితమును గడపుటయే స్వరాజ్యముయొక్క అర్థము. మక్కువలెను పిల్లులలెను జీవించుట కాదు. మీగురుద్యాములు స్వేచ్ఛగనున్నవా? భిలాఫతు గురక్షితముగనున్నదా? ప్రతి విషయమునందును, విదేశీయ నిరంకుశాధికార వర్తకుచే నియమింపబడిన నిబంధనలచే, మన చేతులును కాళ్లును కట్టివేయబడియున్నవి.

విదేశీయ పరిపాలనకు పునాది

జేతములయందలి పరస్పర కలనముల పునాదులైననే విదేశీయ ప్రభుత్వములు నిర్మించబడెనని గత రె. డుమాడు శతాబ్దములందలి భారతజేత చరిత్రలను రూఢిగాదెలియవలెను. పంజాబు రాష్ట్రమునందు ఒకమూలకైనను జాలని, పోలందు, బెల్లియును, విల్లందు, ఫీన్లెండు జేతములు స్వతంత్ర జేతములొక నుండుటకు గారణమేమి? ఈరాష్ట్రములందు జాతీయైకమత్యము గలదు. జేకభక్తియు విశ్వతీయ గలదు. ఈరాష్ట్రములందు జాతీయగౌరవభావము చాలఎక్కువ. అందుచే వాగొక్క దినమునకైనను విదేశీయ పరిపాలనను సహించజాలరు.

స్వరాజ్యమునకు ప్రధానసాధనము

ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారిచే మానముగ విధింపబడిన గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యమునకు నాన్వ ముఖ్యసాధనముల నిరూపించెను. అందు మొట్ట మొదటిది జాతీయైక్యత. ఎక్కడ జాతీయమహమ్మదీయులు తమకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గోరుచున్నారు. సిక్కులు హిందువులను గాని, మహమ్మదీయులను గాని విశ్వసించుటలేదు. తమ సంఘమునకు ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము గావలెనని గోరుచున్నారు. మహమ్మదీయులనుండి తమ్ముదాము రక్షించుకొనుటకు హిందువులు హిందూసంఘల నేర్పరుచుకొనుచుండిరి. ఇట్టి వ్యవహారములు చాల విచారకరమైనవి. ఇట్టి పరస్పరానుమానములు వ్యాపించియున్నంత కాలమును వారు దాస్యబంధములందే యుండును. మీరెప్పుడును కలయిందైనను స్వరాజ్యము నభిలషింపజాలరు. సుభచిత వ్యాసయలుమను, స్వార్థపరాయణులగును స్వాతంత్ర్యముండజాలదు.

నేను మహమ్మదీయ సంస్థానము నందలి పారశ్రీని. బ్రాహ్మణవర్ణ సంజాతమునను మహమ్మదీయ శ్రీల యొక భాములందు వెలిగితిని. అందుచే హిందువుల యెడలను, మహమ్మదీయుల యెడలను నాకు సమాన గౌరవముగలదు మీరును మీరుప్రతిస్థల నిలుపుకొనవలె ననియెడల, ముస్తాఫాకెములు పాషా ఇద్దముయొక్క ప్రతిష్ఠను నిలుపుటకెత్నింపుడు.

93 వాలముకుందదాసుగారు

వించిపేట, బెజవాడ.

వీరిజీవితమును విపులముగ పరియోకవ్వకు (నాయడలం చితిమి. ప్రస్తుతము రెండుమాడు విషయములనుమాత్రము దెలుపుదుము. మన యాంధ్రజేతమున కూనే మహాత్ముని యభినవ జైద్యకాస్త్రమును, ముఖ్యైఖరివిద్యను ప్రభుత్వమున జక్కగ ఉద్ధరించి మిక్కిలి యనుభవము నార్జించినవారు వీరే. మేమిరిగినంతవరకు మన యాంధ్రజేతమున ముఖ్యైఖరివిద్యయొక్క ప్రముఖులగువారు మా కెవ్వరును గాన్పించలేదు. వీరు సుప్రసిద్ధులగు నాయుర్వేదవైద్యులు. కూనే మహాత్ముడు బోధించిన రోగవైద్య కీర్ధాంతము నంతయు జక్కగ గ్రహించి బౌద్ధవైద్య వైద్య మనర్థదాయకమును రాక్షసకృత్యమును, బాపకార్యమునై యున్నదని వ్యభిచారి భావించి వంశపారంపర్యముగ వచ్చుచున్నట్టియు, ఎందలకొలది రూఢ్యులు నాదాయము నిచ్చుచున్నట్టియు, గౌరవనీయమైనట్టియు వైద్యగృత్రి విస్తరించి వేల కొలది విలువగల యావధములన్నిటిని లెచుబెట్టెడి. తిరుపతి కానేయ మత ప్రచారమున యప్పటికి తమయెద్ద రి, రి వేలరూఢ్యులు ననేక రీతుల వ్యయపరిచినను యత్నాలపు జనులమాధ్యమువలన తమ ప్రయత్నము ఫలింపకపోయెను. ఇప్పుడై నొక యభివైద్యకాలము స్థాపించ నభిలాష గలిగియున్నను తగినంతభవము లేకపోవుటవలన నేమియు చేయజాలక తమకీర్తిలది కూనే వైద్యులను వ్యాపింపజేయుచున్నారు.

కానేయ మతవర్త్యమును యథార్థముగ గ్రహింప దలచితిరేని వీరినే యాశ్రయింపవలెను.

ముఖ్యైఖరివిద్య వీరియెద్దనే సభ్యసంపదలెను. మరెయొకరు మనయాంధ్రజేతమున నున్నటులదొందరు. కానేయమతాభిమానులగు భగవల్లెలకు వీరికి తగుప్రార్థనాము గృహింపి యాధిపత్యము క్రింద నొక జలవికీర్తనమును స్థాపించి భాంతియుల కృతజ్ఞతకు బాతుల యొందుగాక!

—మే నేజరు, బెజవాడ.

చేయబడి సాక్షాత్తిగాంచినది. డబ్బి 1-కి 0-6-0. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు

ఆర్కవైద్యశాలము, 38, బై రాగిమఠంబీధి. మద్రాసు.

Printed and Published by K. Nagaswami Rao, Editor at the Andrapatrika Power Press, 6 & - Thambu Chetty Street MADRAS.